

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**INFORMACIJA O MIKROKREDITNOM SISTEMU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SA STANJEM NA DAN 31.03.2016. GODINE**

Sarajevo, maj/svibanj 2016. godine

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja nadzor mikrokreditnih organizacija, sačinila je Informaciju o mikrokreditnom sistemu Federacije Bosne i Hercegovine sa stanjem na dan 31.03.2016. godine na osnovu analize mjesečnih i kvartalnih izvještaja o poslovanju, informacija i podataka koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji (*off-site* nadzor) i podataka kojima raspolaže konstatovanim u kontrolama na licu mjesta (*on-site* nadzor). Informacija je sačinjena na osnovu podataka iz izvještaja koje su MKO dostavile Agenciji na dan 31.03.2016. godine.

SADRŽAJ

I	UVOD	3
II	POSLOVNE PERFORMANSE MKO U FEDERACIJI BiH	5
	1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA.....	5
	1.1. Broj mikrokreditnih organizacija.....	5
	1.2. Organizacioni dijelovi.....	5
	1.3. Kadrovi	5
	2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA MKO	6
	2.1. Bilans stanja	6
	2.2. Kapital.....	10
	2.3. Kreditni portfolio.....	11
	2.4. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite.....	18
	2.5. Bilans uspjeha.....	19
	3. TRANSAKCIJE S POVEZANIM LICIMA	23
III	ZAKLJUČCI I PREPORUKE	24
IV	PRILOZI	26

I UVOD

Zakonom o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/06) (ZoMKO) uređuje se osnivanje, registriranje, djelatnost, oblik organizovanja, poslovanje, način upravljanja, prestanak rada i nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija (MKO), odnosno mikrokreditnih fondacija (MKF) i mikrokreditnih društava (MKD) u Federaciji BiH. Regulatorne i nadzorne nadležnosti Agencije nad ovim Sektorom propisane su Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12) i internim aktima Agencije, a svi navedeni poslovi obavljaju se u okviru Sektora za nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija. Funkciju nadzora MKO, Agencija obavlja neposrednim nadzorom (*on-site*) i posrednim nadzorom, odnosno, analizom izvještaja koje MKO dostavljaju Agenciji (*off-site*), shodno ZoMKO i podzakonskim aktima Agencije koji su navedeni u Prilogu 1. ove Informacije. Izvještajnu osnovu čine kvartalni izvještaji o bilansu stanja, kapitalu, kreditima, rezervama za kreditne gubitke, rezultatima poslovanja, zaposlenim, troškovima plata i ostalim primanjima zaposlenih u MKO, otpisima, likvidnosti i drugi izvještaji o pojedinim segmentima poslovanja, te mjesečni izvještaj o kamatnim stopama.

U obavljenim kontrolama mikrokreditnih organizacija utvrđeno je da većina posluje sukladno zakonskim i podzakonskim propisima, te ciljevima radi kojih su osnovane. MKF u Federaciji BiH su značajno unaprijedile poslovne prakse i procese, kao i interne kontrole. Kod većine MKO su uloženi veliki naponi u poboljšanje procesa naplate kredita koji se nalaze u vanbilansnoj evidenciji što utječe na finansijsku disciplinu klijenata, te poboljšanje rezultata poslovanja MKO.

U Federaciji BiH sa 31.03.2016. godine, dozvolu za rad Agencije ima 12 MKO, od toga 11 MKF (neprofitne organizacije) i 1 MKD (profitna organizacija), koje poslovanje obavljaju putem 264 organizaciona dijela. U mikrokreditnom sektoru sa 31.03.2016. godine bilo je zaposleno 1.219 radnika, što je za 19 radnika, ili 2% više u odnosu na 31.12.2015. godine.

Bilansna suma MKO sa 31.03.2016. godine iznosi 423,4 miliona KM, od čega se na MKF odnosilo 402,8 miliona KM ili 95,1%, a na MKD 20,6 miliona KM ili 4,9%. Bilansna suma na kraju prvog kvartala 2016. godine bila je veća za 0,1 milion KM u odnosu na stanje sa 31.12.2015. godine.

Ukupni bruto krediti MKO, kao najznačajnija stavka aktive, sa 31.03.2016. godine, iznosili su 363,4 miliona KM i čine 86% ukupne aktive MKO, te su veći za 2% u odnosu na kraj prethodne godine, dok su neto krediti iznosili 359,7 miliona KM i veći su za 2% u odnosu na stanje sa 31.12.2015. godine. Mikrokreditiranje je najvećim dijelom usmjereno na kreditiranje poljoprivrede (35%) i uslužnih djelatnosti (21%), te se većim dijelom odnosi na dugoročne kredite fizičkim licima.

Prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na ukupne kredite u mikrokreditnom sektoru su iznosile 24,47%, te su u odnosu na četvrti kvartal 2015. godine smanjene za 0,23 procentna poena. U cilju smanjenja kamatnih stopa na mikrokredite, a u kontekstu zaštite potrošača-klijenta mikrokreditnih organizacija, te ispunjenja misije mikrokreditiranja, Agencija u kontrolama posebno cijeni i kontrolira sve vrste troškova poslovanja MKO koji imaju značajnog utjecaja na formiranje kamatnih stopa, te ocjenjuje njihovu neophodnost, shodno čemu izdaje adekvatne naloge. Fokus kontrola Agencije, i u narednom periodu, uz stalni nadzor kvaliteta aktive će biti i na kontroli troškova MKO, njihovoj opravdanosti i

svrsishodnosti, s ciljem smanjenja kamatnih stopa na mikrokredite koje plasiraju MKO iz Federacije BiH.

U poređenju s krajem prethodne godine, sa 31.03.2016. godine, mikrokreditni portfolio bilježi rast od 2% (8,1 milion KM), ali iskazuje blago pogoršanje određenih pokazatelja kvaliteta aktivnog kreditnog portfolija. Blago pogoršanje pokazatelja kvalitete aktivnog portfolija iskazano je povećanjem stope rezervi za kreditne gubitke sa 0,95%, koliko je iznosila na 31.12.2015. godine, na 1,03%. Isto tako, portfolio u riziku preko 30 dana kašnjenja bilježi neznatno povećanje, te je sa 1,06% koliko je iznosio na kraju prethodne godine, povećan na 1,11%. Ukupan rezultat sektora po pitanju rizičnosti portfolija nalazi se u okviru propisanog standarda (ispod 5%). Portfolio u riziku preko jednog dana kašnjenja, bilježi blago povećanje, te je sa 2,27% koliko je iznosio na kraju prethodne godine, povećan na 2,76%. Na nivou sektora, procenat otpisa sa 31.03.2016. godine iznosio je 1,01% i ovaj pokazatelj je, u odnosu na kraj prethodne godine, smanjen za 0,15 procentnih poena, te se nalazi u okviru propisanog standarda.

Osnovni izvor sredstava MKO su obaveze po uzetim kreditima koje su na dan 31.03.2016. godine iznosile 205,5 miliona KM ili 49% ukupne pasive i manje su za 1% u odnosu na stanje sa 31.12.2015. godine. Ukupni kapital MKO na dan 31.03.2016. godine iznosio je 196,6 miliona KM ili 46% ukupne pasive MKO koji je veći za 3,3 miliona KM ili 2% u odnosu na kraj prethodne godine, od čega je kapital MKF iznosio 193,5 miliona KM ili 98,5%, a kapital jednog MKD 3,1 milion KM ili 1,5%. Najznačajnije stavke kapitala MKF su višak prihoda nad rashodima u iznosu od 131,5 miliona KM koji čini 68% ukupnog kapitala MKF, zatim donirani kapital koji je iznosio 56,1 milion KM ili 29% ukupnog kapitala MKF. Osnovni kapital i ostale rezerve MKF iznosile su 5,9 miliona KM, odnosno 3% ukupnog kapitala MKF. Osnovni kapital jednog MKD iznosi 600 hiljada KM, a dobit 533 hiljade KM.

U periodu 01.01. - 31.03.2016. godine, od ukupno 11 MKF, 7 MKF je ostvarilo višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 3.148 hiljada KM, dok su 4 MKF ostvarile manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 77 hiljada KM. U periodu 01.01. - 31.03.2016. godine, jedno MKD ostvarilo je neto dobit u iznosu od 202 hiljade KM (01.01. - 31.03.2015.: 10 hiljada KM neto dobiti).

Na nivou mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH, ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3.273 hiljade KM, što je za 14.649 hiljada KM više u odnosu na isti period prethodne godine.

Što se tiče operativne održivosti, od 12 MKO, 4 MKF i 1 MKD mogu iz ostvarenih redovnih prihoda pokriti rashode.

II POSLOVNE PERFORMANSE MKO U FEDERACIJI BiH

1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA

1.1. Broj mikrokreditnih organizacija

U Federaciji BiH sa 31.03.2016. godine, dozvolu za rad Agencije ima 12 MKO, od toga 11 MKF (neprofitne organizacije) i 1 MKD (profitna organizacija), te 35 organizacionih dijelova MKD čije je sjedište u Republici Srpskoj.

Sve MKF koje su dobile dozvolu za rad Agencije, izvršile su preregistraciju u skladu sa ZoMKO, odnosno nastale su promjenom oblika MKO osnovanih shodno Zakonu o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH, broj: 24/00). Stoga, sve MKF zakonski su pravni slijednik imovine, prava i obaveza MKO osnovanih u skladu sa ZoMKO iz 2000. godine. U Prilogu 2. nalaze se osnovni podaci o MKF i MKD koje sa 31.03.2016. godine imaju dozvolu za rad Agencije za obavljanje poslova davanja mikrokredita.

1.2. Organizacioni dijelovi

Na dan 31.03.2016. godine, u Registru mikrokreditnih organizacija i njihovih organizacionih dijelova, kojeg u skladu sa članom 13. ZoMKO, vodi Agencija, bilo je evidentirano ukupno 264 organizaciona dijela MKO sa sjedištem u Federaciji BiH, od čega u Federaciji BiH 174, Republici Srpskoj 87 i Distriktu Brčko 3. Ukupan broj organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u Federaciji BiH manji je za 1 organizacioni dio u odnosu na kraj prethodne godine. Ukupno 144 organizaciona dijela MKO sa sjedištem u Federaciji BiH ima ovlaštenja za dodjelu mikrokredita, stoga su upisani u nadležni registar.

Organizacione dijelove izvan Federacije BiH ima 7 MKO, a 3 MKO posluju isključivo preko svog sjedišta, odnosno nemaju otvorenih organizacionih dijelova ni u Federaciji BiH, ni u Republici Srpskoj. Agencija je dala dozvole za rad organizacionih dijelova jednog MKD koje ima sjedište u Republici Srpskoj, a koje u Federaciji BiH posluje putem 35 filijala i terenskih ureda.

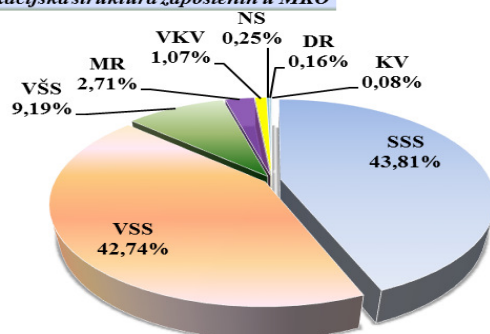
1.3. Kadrovi

Sa 31.03.2016. godine, mikrokreditni sektor Federacije BiH zapošljava ukupno 1.219 radnika, što je za 19 radnika, ili 2% više u odnosu na stanje sa 31.12.2015. godine. MKF zapošljavaju 1.196 radnika ili 98,1%, a MKD 23 radnika ili 1,9%.

Rb.	Kvalifikacija	31.12.2015.		Ukupno	Učešće (%)	31.03.2016.		Ukupno	Učešće (%)	Indeks
		MKF	MKD			MKF	MKD			
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11=9/5
1.	NS	3	0	3	0,25	3	0	3	0,25	100
2.	KV	1	0	1	0,08	1	0	1	0,08	100
3.	VKV	13	0	13	1,08	13	0	13	1,07	100
4.	SSS	509	10	519	43,25	524	10	534	43,81	103
5.	VSS	110	1	111	9,25	111	1	112	9,19	101
6.	VSS	511	9	520	43,33	510	11	521	42,74	100
7.	MR	30	1	31	2,58	32	1	33	2,71	106
8.	DR	2	0	2	0,17	2	0	2	0,16	100
UKUPNO		1.179	21	1.200	100,00	1.196	23	1.219	100,00	102

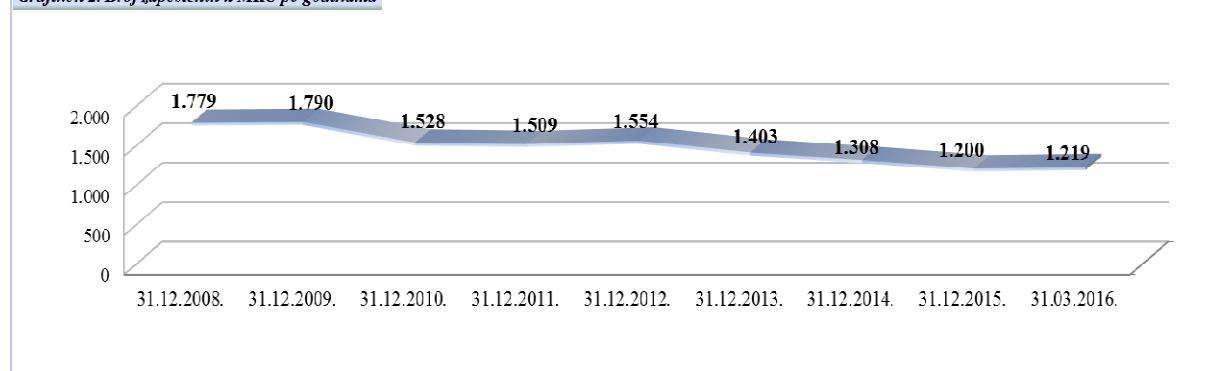
U strukturi zaposlenih najveće je učešće SSS od 43,81%, VSS od 42,74%, i VŠS od 9,19%. Procent učešća zaposlenih sa višom stručnom spremom u porastu je za 1%, sa srednjom stručnom spremom za 3%, a procent učešća zaposlenih magistara u porastu za 6%, dok se procenat učešća zaposlenih za visokom stručnom spremom nalazi na približno istom nivou u odnosu na kraj prethodne godine.

Grafikon 1. Kvalifikacijska struktura zaposlenih u MKO

Posmatrajući broj zaposlenih kroz godine rada MKO, najveći broj zaposlenih zabilježen je na kraju 2009. godine kada su MKO zapošljavale 1.790 radnika. MKO su sa 31.03.2016. godine zapošljavale 1.219 radnika, što predstavlja smanjenje od 32% u odnosu na kraj 2009. godine. Posmatrajući ova dva perioda, kod pojedinačnih MKO, dvije MKF su zabilježile najveće smanjenje broja zaposlenih, za čak 64%, odnosno 33%.

Grafikon 2. Broj zaposlenih u MKO po godinama

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA MKO

2.1. Bilans stanja

Bilansna suma MKO sa 31.03.2016. godine iznosi 423,4 miliona KM i za 0,1 milion KM je veća u odnosu na stanje sa 31.12.2015. godine. Rast bilansne sume u odnosu na kraj prethodne godine, bilježi 5 MKF i jedno MKD, a pad su zabilježile 6 MKF.

Pad bilansne sume do 10% u odnosu na 31.12.2015. godine zabilježile su 5 MKF, dok je jedna MKF, u prvom kvartalu 2016. godine, aktivu smanjila za 4,7 miliona KM, te je zabilježila pad od čak 17% u odnosu na kraj prethodne godine.

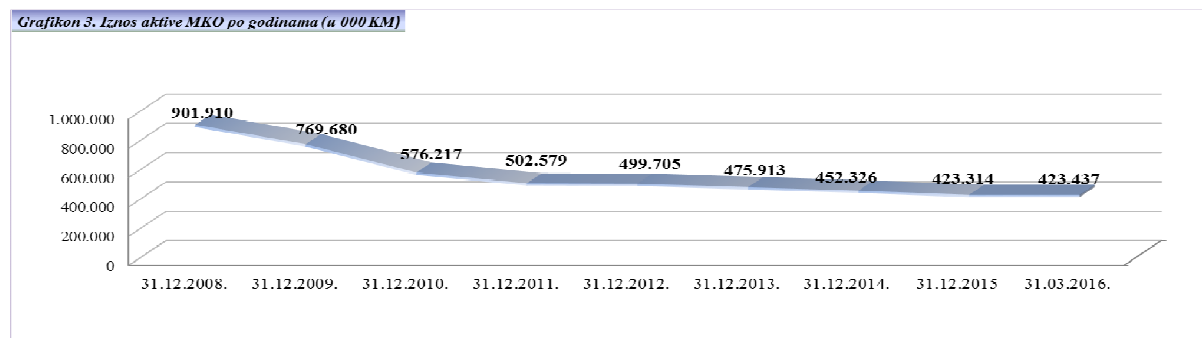
Najveće učešće u ukupnom bilansu MKO ima šest MKF sa aktivom u iznosu od 378,7 miliona KM ili 89%.

Tabela 2. Bilans stanja MKO

OPIS	31.12.2015. godine			31.03.2016. godine					Ind.
	Stanje za MKF	Stanje za MKD	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	4	6=(2+4)	7	8	9	10	11=(7+9)	12
AKTIVA									
1. Novčana sredstva	29.442	3.452	32.894	24.217	6	259	1	24.476	74
2. Plasmani bankama	733	0	733	690	0	0	0	690	94
3. Krediti	338.599	16.772	355.371	343.231		20.218		363.449	102
4. Rezer. za kred. gubitke	3.359	29	3.388	3.622		114		3.736	110
5. Neto krediti	335.240	16.743	351.983	339.609	84	20.104	98	359.713	102
6. Posl. pr. i ost. fik. Aktiva	28.025	7	28.032	28.569	7	7	0	28.576	102
7. Dugoročne investicije	3.061	0	3.061	3.061	1	0	0	3.061	100
8. Ostala aktiva	6.593	205	6.798	6.890	2	242	1	7.132	105
9. Rezerve na ostale stavke aktive, osim kredita	186	1	187	206		5		211	113
UKUPNO AKTIVA	402.908	20.406	423.314	402.830	100	20.607	100	423.437	100
PASIVA									
10. Obav. po uzetim kred.	191.618	16.737	208.355	188.749	47	16.737	81	205.486	99
11. Ostale obaveze	20.835	830	21.665	20.554	5	829	4	21.383	99
12. Kapital	190.455	2.839	193.294	193.527	48	3.041	15	196.568	102
UKUPNO PASIVA	402.908	20.406	423.314	402.830	100	20.607	100	423.437	100
Vanbilansna evidencija	122.138	57	122.195	120.124		56		120.180	98

Posmatrajući bilansnu sumu MKO kroz godine rada MKO, najveći iznos iste zabilježen je na kraju 2008. godine kada je iznosila 901,9 miliona KM. Bilansna suma MKO na dan 31.03.2016. godine iznosila je 423,4 miliona KM, i manja je za čak 53% u odnosu na kraj 2008. godine. Posmatrajući ova dva perioda, kod pojedinačnih MKO, dvije MKF su zabilježile najveći pad bilansne sume, kod kojih je ista pala za čak 85%, odnosno 64%.

Grafikon 3. Iznos aktive MKO po godinama (u 000 KM)

U strukturi aktive MKO, novčana sredstva iznose 24,5 miliona KM ili 6% sa stopom pada od 26% u odnosu na 31.12.2015. godine i većinom se odnose na novčana sredstva MKF. Plasmani bankama iznose 0,7 miliona KM i manji su za 6% u odnosu na kraj prethodne godine.

Neto krediti, odnosno bruto krediti umanjeni za rezervisanja za kreditne gubitke iznose 359,7 miliona KM ili 85% ukupne aktive i veći su za 7,7 miliona KM ili 2% u odnosu na

Agencija za bankarstvo Federacije BiH
Sektor za nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija

31.12.2015. godine. Rast neto kredita u odnosu na kraj prethodne godine, zabilježilo je 7 MKF i 1 MKD, a pad su zabilježile 4 MKF. U odnosu na 31.12.2015. godine, pad neto kredita do 10% zabilježile su 2 MKF, do 15 % jedna MKF, dok je jedna MKF zabilježila pad neto kredita od 46% u posmatranom periodu.

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva iznose 28,6 miliona KM ili 7% ukupne aktive i za 0,5 miliona KM ili 2%, ova bilansna pozicija veća je u odnosu na kraj prethodne godine. Procent fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu (umanjenu za donirani kapital) na nivou sektora iznosi 7,78% što je u okviru dozvoljenog iznosa (do 10%), a gledano pojedinačno, tri MKF krše ovaj standard. Dugoročne investicije iskazuje samo jedna MKF u iznosu od 3,1 milion KM, dok ostala aktiva (umanjena za rezervisanja na ostale stavke aktive osim kredita), iznosi 6,9 miliona KM koju čine obračunate kamate, avansi, aktivna vremenska razgraničenja i drugo. Ove dvije bilansne pozicije čine 2% ukupne aktive mikrokreditnog sektora. Procenat ostale aktive na nivou sektora u odnosu na ukupnu aktivu iznosi 1,68%, a gledajući pojedinačno kod nijedne MKF ova pozicija ne prelazi 10%.

Grafikon 4. Struktura aktive i pasive MKO

U strukturi pasive MKO, obaveze po uzetim kreditima osnovni su izvor sredstava i iznose 205,5 miliona KM ili 49% ukupne pasive i manje su za 1% u odnosu na 31.12.2015. godine.

- 000 KM -

OPIS	31.12.2015. godine				31.03.2016. godine				Indeks
	MKF	MKD	UKUPNO	%	MKF	MKD	UKUPNO	%	
1	2	3	4=(2+3)	5	6	7	8=(6+7)	9	10=8/4
1. Obaveze po uzetim kratkoroč. kreditima	78.023	768	78.791	38	76.236	1.347	77.583	38	98
2. Obaveze po uzetim dugoroč. Kreditima	113.595	15.969	129.564	62	112.513	15.390	127.903	62	99
UKUPNO	191.618	16.737	208.355	100	188.749	16.737	205.486	100	99

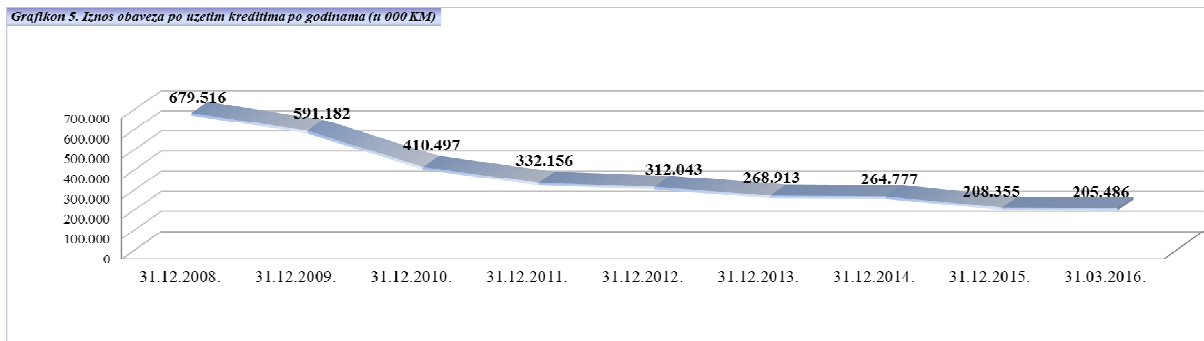
Od ukupnih obaveza po uzetim kreditima, dugoročni krediti (koje nemaju 2 MKF) iznose 127,9 miliona KM ili 62% i manji su za 1% u odnosu na kraj prethodne godine, dok kratkoročni krediti (koje nemaju 3 MKF) iznose 77,6 miliona KM ili 38% i manji su za 2% u odnosu na kraj prethodne godine. Dvije MKF sa 31.03.2016. godine nisu imale obaveza po uzetim kreditima.

Kreditori, domaće komercijalne banke i razni međunarodni socijalno orijentirani komercijalni fondovi i dalje pokazuju visok stepen opreza i uzdržanost kod kreditiranja većeg broja MKO, uslijed čeka su mnoge MKO uskraćene za povoljnija finansijska sredstva kojim bi finansirale svoju aktivnost. Jedan od najznačajnijih rizika za razvoj i rast sektora predstavlja nepovjerenje povjerioca koji potražuju preko 50 miliona KM od jedne MKF koja se nalazi u stečaju i koja je zbog lošeg upravljanja imovinom MKF pretrpila značajne gubitke. Prema dostavljenim izvještajima o likvidnosti MKO sa stanjem na dan 31.03.2016. godine, jedna MKF ima

značajnih problema sa održavanjem likvidnosti, te će ista, prema podacima navedenim u izvještaju, u narednim izvještajnim periodima ostvariti značajno smanjenje aktivnog kreditnog portfolija.

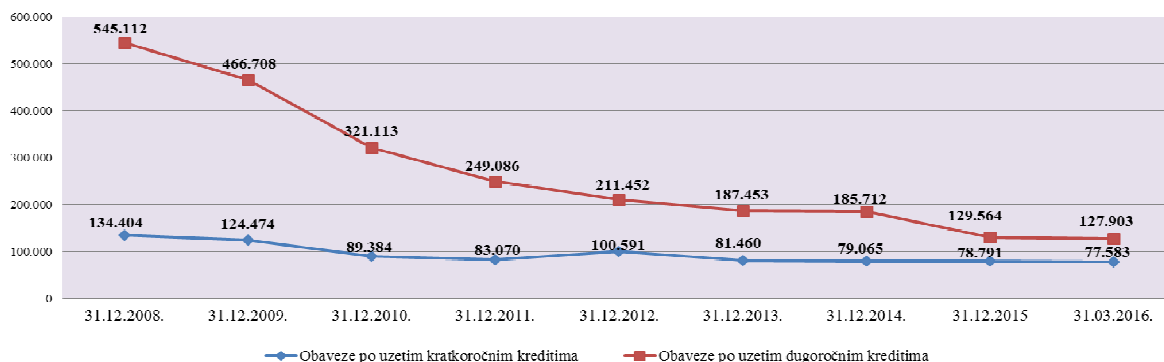
Posmatrajući iznos ukupnih obaveza MKO po uzetim kreditima kroz godine rada MKO, najveći iznos istih zabilježen je na kraju 2008. godine kada su iznosile 679,5 miliona KM. Ukupne obaveze MKO po uzetim kreditima na dan 31.03.2016. godine iznosile su 205,5 miliona KM, i manje su za čak 70% u odnosu na kraj 2008. godine. Posmatrajući ova dva perioda, kod pojedinačnih MKO, dvije MKF su zabilježile najveći pad iznosa ukupnih obaveza po uzetim kreditima, kod kojih su iste pale za čak 86% odnosno 85%.

Grafikon 5. Iznos obaveza po uzetim kreditima po godinama (u 000 KM)

Pored toga što su ukupne obaveze po uzetim kreditima u odnosu na 2008. godinu, manje za 70%, odnosno manje za 1% u odnosu na kraj prethodne godine, posmatrajući obaveze po uzetim kreditima po ročnosti, dugoročni krediti su, u odnosu na 2008. godinu, u padu za čak 77%, odnosno u padu za 1% u odnosu na kraj 2015. godine, dok su kratkoročni krediti u odnosu na 2008. godinu manji za 42%, odnosno manji za 2% u odnosu na kraj 2015. godine.

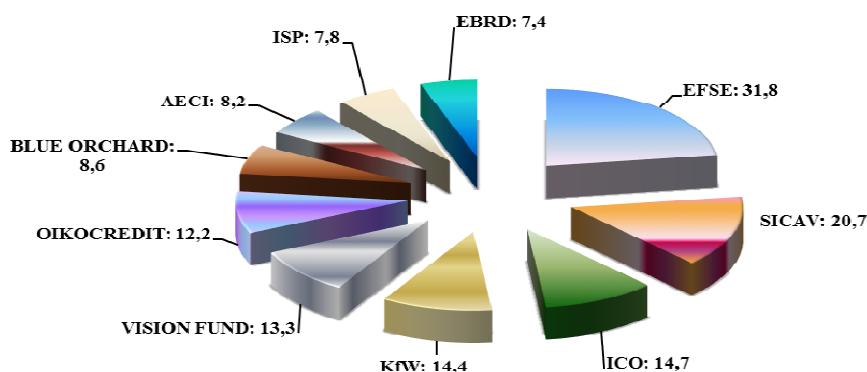
Grafikon 6. Obaveze po uzetim kratkoročnim i dugoročnim kreditima

Deset najznačajnijih kreditora MKO su:

- 1.) EFSE – Evropski fond za Jugoistočnu Evropu, Luksemburg (31,8 miliona KM);
- 2.) Responsibility SICAV, Švicarska (20,7 miliona KM);
- 3.) ICO – Instituto de Credito Oficial, Španija (14,7 miliona KM);
- 4.) KfW - Kreditanstalt fur Wiederaufbau, Njemačka (14,4 miliona KM);
- 5.) Vision Fund, USA (13,3 miliona KM);
- 6.) Oikokredit, Holandija (12,2 miliona KM);
- 7.) Blue Orchard (8,6 miliona KM)
- 8.) AECI – Agencija za međunarodnu saradnju Kraljevine Španije (8,2 miliona KM);
- 9.) Intesa SanPaolo Banka, BiH (7,8 miliona KM);
- 10.) EBRD – Evropska banka za obnovu i razvoj, Velika Britanija (7,4 miliona KM)

Grafikon 7. Najznačajniji izvori sredstava MKO (u mil. KM)

Ostale obaveze iznose 21,4 miliona KM ili 5% ukupne pasive, a čine ih obaveze prema zaposlenim, dobavljačima, pasivna vremenska razgraničenja i drugo. Procent ostalih obaveza na nivou sektora u odnosu na ukupne obaveze iznosi 9,43%, a gledajući pojedinačno, ukupno 6 MKF ima procent ostalih obaveza veći od 10% u odnosu na ukupne obaveze.

Vanbilansna evidencija na dan 31.03.2016. godine iznosi 120,2 miliona KM i manja je za 2% u odnosu na kraj prethodne godine.

2.2. Kapital

Ukupni kapital MKO na dan 31.03.2016. godine iznosi 196,6 miliona KM ili 46% ukupne pasive i veći je za 3,3 miliona KM ili 2% u odnosu na kraj 2015. godine. Kapital MKF iznosi 193,5 miliona KM ili 98,5%, a kapital jednog MKD 3,1 milion KM ili 1,5%.

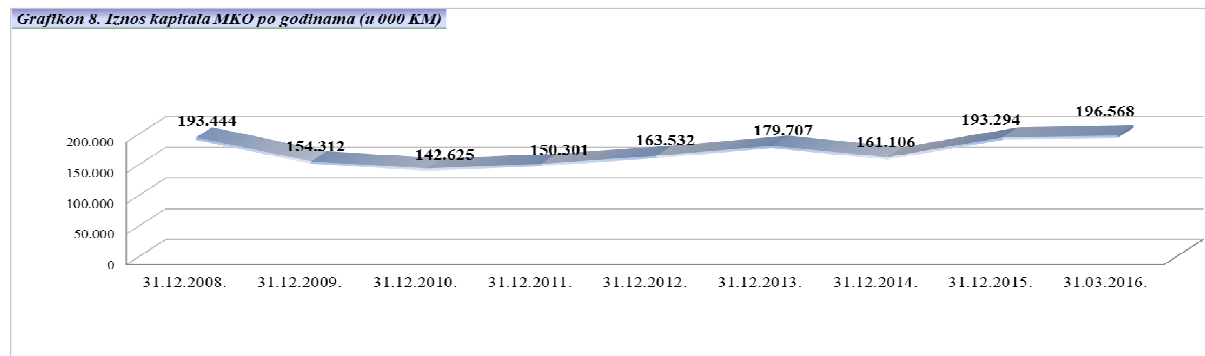
Ukupan kapital mikrokreditnog sektora (umanjen za donirani kapital) iznosi 33,17% ukupne aktive, a 4 MKF imaju procent iznosa kapitala (umanjenog za donirani kapital) u odnosu na ukupnu aktivu manji od dozvoljenog iznosa, odnosno manji od 10% ukupne aktive.

- 000 KM -

OPIS	31.12.2015. godine					31.03.2016. godine					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=2+4	7	8	9	10	11=7+9	12=11/6
Donirani kapital	56.096	30	0	0	56.096	56.102	29	0	0	56.102	100
Osnovni kapital	3.821	2	600	21	4.421	3.820	2	600	20	4.420	100
Višak/manjak prihoda nad rashodima	128.432	67	0	0	128.432	131.515	68	0	0	131.515	102
Emisiona ažia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Neraspoređena dobit	0	0	331	12	331	0	0	533	17	533	161
Zakonske rezerve	0	0	1.908	67	1.908	0	0	1.908	63	1.908	100
Ostale rezerve	2.106	1	0	0	2.106	2.090	1	0	0	2.090	99
UKUPNO KAPITAL	190.455	100	2.839	100	193.294	193.527	100	3.041	100	196.568	102

Posmatrajući iznos kapitala MKO kroz godine rada MKO, najveći iznos istog zabilježen je na kraju 2008. godine kada je iznosio 193,4 miliona KM. Kapital MKO, na dan 31.03.2016. godine, iznosio je 196,6 miliona KM, i za 3,1 milion KM ili 2% je veći u odnosu na kraj 2008. godine.

Grafičkon 8. Iznos kapitala MKO po godinama (u 000 KM)

U strukturi kapitala MKF najznačajniji je višak prihoda nad rashodima koji iznosi 131,5 miliona KM, te čini 68% ukupnog kapitala MKF i veći je za 3,1 milion KM ili 2% u odnosu na kraj prethodne godine. Manjak prihoda nad rashodima za period od 01.01. do 31.03.2016. godine ostvarile su 4 MKF, a višak prihoda nad rashodima 7 MKF, dok je jedno MKD ostvarilo neto dobit. Višak prihoda nad rashodima odnosno dobit od redovnog poslovanja na dan 31.03.2016. godine ostvarilo je 6 MKF i 1 MKD, dok je 5 MKF ostvarilo manjak prihoda nad rashodima od redovnog poslovanja. Od tih 5 MKF, jedna je zahvaljujući vanrednim prihodima, na kraju prvog kvartala 2016. godine, ostvarila pozitivan rezultat. Vanredni prihodi direktan su rezultat povećane naplate potraživanja po otpisanim kreditima.

Značajan izvor kapitala MKF čini donirani kapital koji iznosi 56,1 milion KM ili 29% ukupnog kapitala MKF. Iznos doniranog kapitala o kojem izvještavaju MKO se nalazi na približno istom nivou u odnosu na kraj prethodne godine. U skladu sa članom 11. Odluke o ostalim općim uvjetima za poslovanje mikrokreditne organizacije, MKO su dužne voditi evidenciju o doniranim sredstvima i tretirati ih kao donirani kapital o čijem stanju su dužne izvještavati Agenciju. Prema zvaničnim kvartalnim izvještajima koje dostavljaju Agenciji, 10 MKF iskazuje vrijednost doniranog kapitala u svojim izvještajima, te vodi evidenciju o stanju istog.

Osnovni kapital MKF na dan 31.03.2016. godine iznosi 3,8 miliona KM ili 2% ukupnog kapitala MKF. Ostale rezerve, koje se odnose na 2 MKF, iznose 2,1 milion KM, ili 1% ukupnog kapitala MKF. Osnovni kapital jednog MKD iznosi 600 hiljada KM, a dobit 533 hiljade KM.

2.3. Kreditni portfolio

Osnovna djelatnost MKO je mikrokreditiranje na koje se odnosi iznos od 363,4 miliona KM ili 86% ukupne aktive mikrokreditnog sektora. Nivo ukupnih kredita sektora zavisi od stanja kredita MKF na koje se odnosi 343,2 miliona KM ili 94% od ukupnih kredita, dok se na MKD odnosi 20,2 miliona KM ili 6% od ukupnih kredita. Neto krediti, koje čine ukupni krediti umanjani za rezerve za kreditne gubitke prikazani su u Tabeli 5.

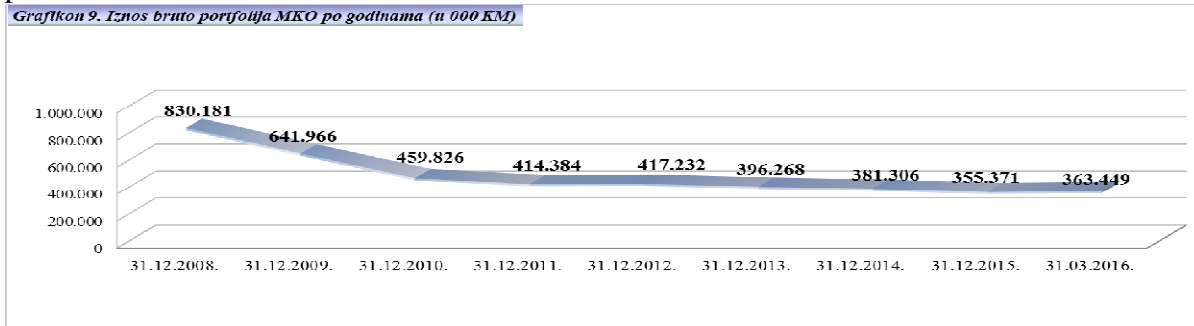
- 000 KM -

Tabela 5. Neto krediti								
Red. Broj	OPIS	31.12.2015. godine			31.03.2016. godine			Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8=(6+7)	9=8/5
1.	Kreditni	338.599	16.772	355.371	343.231	20.218	363.449	102
2.	Rezerve za kreditne gubitke	3.359	29	3.388	3.622	114	3.736	110
3.	Neto krediti (1.-2.)	335.240	16.743	351.983	339.609	20.104	359.713	102

Neto krediti iznose 359,7 miliona KM i za 2% su veći u odnosu na 31.12.2015. godine, dok su krediti na bruto osnovi također veći za 2% u odnosu na kraj prethodne godine.

Rezerve za kreditne gubitke iznose 3,7 miliona KM i veće su za 10% u odnosu na 31.12.2015. godine. Omjer rezervi za kreditne gubitke u odnosu na ukupan kreditni portfolio iznosi 1,03%, te u odnosu na omjer sa 31.12.2015. godine, bilježi pogoršanje od 0,08 procentnih poena.

Grafičkon 9. Iznos bruto portfolija MKO po godinama (u 000 KM)

Posmatrajući bruto portfolio MKO kroz godine rada MKO, najveći iznos istog zabilježen je na kraju 2008. godine kada je iznosio 830,2 miliona KM. Ukupan bruto portfolio na dan 31.03.2016. godine iznosio je 363,4 miliona KM, i isti je manji za 56% u odnosu na kraj 2008. godine. Posmatrajući ova dva perioda, kod pojedinačnih MKO, dvije MKF su zabilježile najveći pad bruto portfolija, kod kojih je isti pao za čak 87%, odnosno 71%.

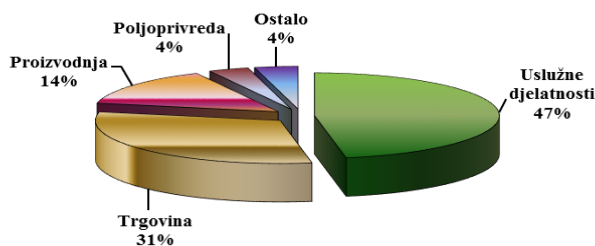
- 000 KM -

Tabela 6. Sektorska i ročna struktura mikrokredita MKO na dan 31.03.2016. godine

Red. Broj	Mikrokrediti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Dospjela potraživanja	UKUPNO	%
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7
1.	Pravnim licima					
a.)	Uslužne djelatnosti	242	3.520	15	3.777	47%
b.)	Trgovina	253	2.211	10	2.474	31%
c.)	Poljoprivreda	28	252	0	280	4%
d.)	Proizvodnja	118	1.026	14	1.158	14%
e.)	Ostalo	51	251	1	303	4%
	UKUPNO 1:	692	7.260	40	7.992	100%
2.	Fizičkim licima					
a.)	Uslužne djelatnosti	8.196	65.346	335	73.877	21%
b.)	Trgovina	2.886	20.101	130	23.117	6%
c.)	Poljoprivreda	11.993	114.195	347	126.535	36%
d.)	Proizvodnja	902	7.392	32	8.326	2%
e.)	Stambene potrebe	2.713	63.593	155	66.461	19%
f.)	Ostalo	10.073	46.674	394	57.141	16%
	UKUPNO 2:	36.763	317.301	1.393	355.457	100%
	UKUPNO (1+2):	37.455	324.561	1.433	363.449	

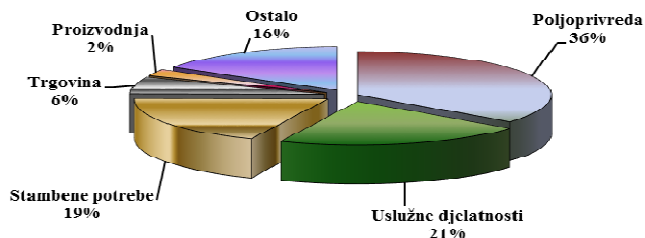
Od ukupnog iznosa mikrokredita, 8 miliona KM ili 2% plasirano je pravnim licima, a 355,5 miliona KM ili 98% plasirano je fizičkim licima. U ročnoj strukturi mikrokredita, na kratkoročne kredite, u koje se uključuju i dospjela potraživanja odnosi se 38,9 miliona KM ili 11%, a na dugoročne kredite 324,6 miliona KM ili 89%. Sama dospjela potraživanja ukupno iznose 1,4 miliona KM i gotovo u cijelosti se odnose na kredite date fizičkim licima.

Grafikon 10. Sektorska struktura mikrokredita plasiranih pravnim licima

Prema granskoj strukturi, najveći iznos od ukupnog iznosa mikrokredita datih **pravnim licima**, plasiran je za uslužne djelatnosti i trgovinu – uslužne djelatnosti 3,8 miliona KM ili 47%, odnosno trgovina 2,5 miliona KM ili 31%. Za proizvodnju dato je 1,1 milion KM ili 14% od ukupnog iznosa mikrokredita datih pravnim licima, dok je za poljoprivredu dato 0,3 miliona KM ili 4%, a za ostale namjene 0,3 miliona KM ili 4%.

Grafikon 11. Sektorska struktura mikrokredita plasiranih fizičkim licima

Što se tiče kredita datih **fizičkim licima**, 126,5 miliona KM ili 36% plasirano je za poljoprivredu, zatim 73,9 miliona KM ili 21% za uslužne djelatnosti, za stambene potrebe 66,5 miliona KM ili 19%, za trgovinu je plasirano 23,1 milion KM ili 6%, za proizvodnju 8,3 miliona KM ili 2%, te za ostalo 57,1 milion KM ili 16%.

- 000 KM -

Tabela 7. Sektorska struktura mikrokredita				
Mikrokrediti za:	31.12.2015.	31.03.2016.	Učešće	Indeks
Poljoprivreda	122.622	126.815	35%	103
Uslužne djelatnosti	76.481	77.654	21%	102
Ostale namjene	56.979	57.444	16%	101
Stambene potrebe	64.657	66.461	18%	103
Trgovina	25.588	25.591	7%	100
Proizvodnja	9.044	9.484	3%	105
UKUPNO	355.371	363.449	100%	102

Na osnovu analize granske strukture zaključuje se da je mikrokreditiranje najvećim dijelom usmjereno na kreditiranje poljoprivrede (35%) i uslužnih djelatnosti (21%), te se većim dijelom odnosi na dugoročne kredite fizičkim licima iz čega proističe da se krediti u najvećem broju slučajeva odobravaju licima koja nemaju pristup tradicionalnim izvorima finansiranja kako zbog rizičnosti posla kojeg obavljaju, tako i zbog nedostatka adekvatnih kolaterala.

U odnosu na kraj prethodne godine, procent ukupnih kredita koji se daju po svim kreditnim proizvodima u porastu je od 1% do 5%, osim kredita za trgovinu koji se nalaze na približno istom nivou u posmatranom periodu. U pogledu ročnosti mikrokredita, dugoročni mikrokrediti su u porastu za 3% u odnosu na kraj prethodne godine, dok se kratkoročni

mikrokrediti (uključujući i dospjela potraživanja) nalaze na približno istom nivou u posmatranom periodu.

- 000 KM -

OPIS	31.12.2015.	31.03.2016.	Učešće	Indeks
Dugoročni mikrokrediti	316.294	324.561	89%	103
Kratkoročni mikrokrediti s dospjelim potraživanjima	39.077	38.888	11%	100
UKUPNO	355.371	363.449	100%	102

Prema izvještajima koje su mikrokreditne organizacije dostavile Agenciji vezano za iznos rizičnog portfolija uslijed elementarnih nepogoda iz maja/svibnja 2014. godine na dan 31.03.2016. godine, aktivni kreditni portfolio koji nije kasnio sa 30.04.2014. godine, a koji je rizičan uslijed elementarnih nepogoda iznosi 2,7 miliona KM. Kreditni portfolio koji je kasnio sa 30.04.2014. godine, a koji je dodatno rizičan, uslijed elementarnih nepogoda, na dan 31.03.2016. godine, iznosi 0,1 milion KM. Kreditni portfolio koji je ponovo ugovoren – reprogramiran uslijed elementarnih nepogoda na dan 31.03.2016. godine, iznosi 1 milion KM. Najveće učešće u iznosu reprogramiranih kredita uslijed elementarnih nepogoda imaju krediti za poljoprivredu (37%) i krediti za stambene potrebe (28%).

Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/07), MKO su dužne sva kreditna sredstva i druga potraživanja raspoređivati u određene grupe primjenom kriterija broja dana kašnjenja u otplati na način da za svaku grupu izdvaja rezerve za kreditne i druge gubitke na teret troškova poslovanja. Osnovicu za obračun visine rezervi čini iznos neotplaćenog kredita, dospjele kamate i naknade i sve druge stavke kod kojih je MKO izložena riziku nemogućnosti naplate, odnosno poslovnog neuspjeha. Iznosi potraživanja razvrstanih u zadane grupe i obračunate rezerve po tim grupama sa stanjem na dan 31.03.2016. godine vide se iz slijedeće tabele.

- 000 KM -

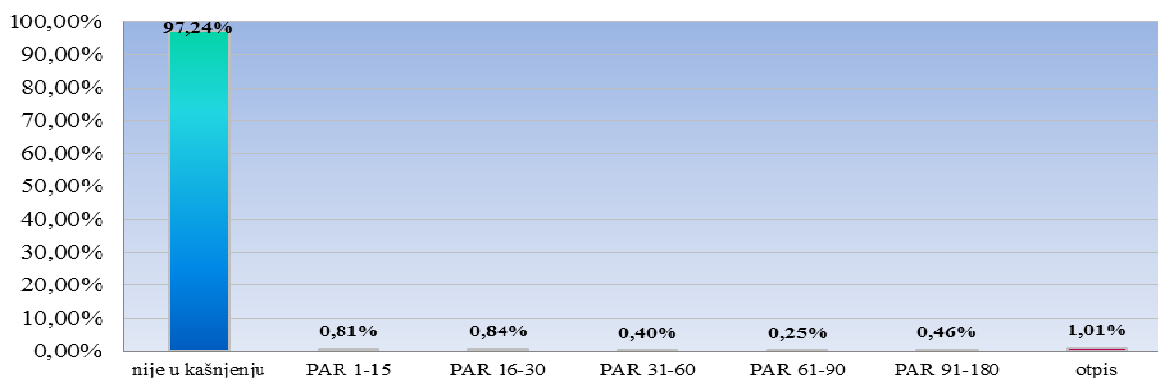
Rb	Dani kašnjenja	Stope rezer vi— sanja	Iznos kredita	Učešće (%)	Dospjela kamata		Iznos ostalih stavki aktive	Rezervisanja			Ukupna rezervisanja
					Stopa rezer vi— sanja	Iznos kamate		Po kreditima	Po dospjelim kamatama	Po ostalim stavkama aktive	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(4x3)/100	10=(7x6)/100	11=(8x3)/100	12=(9+10+11)
1.	0	0%	353.410	97,24	0%	184	279	0	0	0	0
2.	1 – 15	2%	2.960	0,81	2%	42	0	60	1	0	61
3.	16 – 30	15%	3.049	0,84	100%	54	0	457	54	0	511
4.	31 – 60	50%	1.464	0,40	100%	42	0	732	42	0	774
5.	61 – 90	80%	899	0,25	100%	34	0	719	34	0	753
6.	91 – 180	100%	1.667	0,46	100%	80	0	1.768	80	0	1.848
UKUPNO			363.449	100,00		436	279	3.736	211	0	3.947
7.	preko 180	Otpis	905		100%	78					

*U koloni 9. u kategoriji dana u kašnjenju (91-180), uključena su dodatna rezervisanja jedne MKF za reprogramirane kredite i ugovorne obaveze.

Kašnjenje u otplati duže od jednog dana imaju krediti u iznosu od 10 miliona KM ili 2,76%, dok 97,24% kredita nije u kašnjenju. Ukupan iznos dospjelih kamata po aktivnim kreditima koji imaju kašnjenje u otplati duže od jednog dana iznosi 0,3 miliona KM. Ukupan iznos obračunatih rezervi po svim osnovama je 3,9 miliona KM i u odnosu na 31.12.2015. godine, veće su za 0,4 miliona KM, odnosno 10%.

U toku prvog kvartala 2016. godine, MKO su otpisale 0,9 miliona KM glavnice i 0,1 milion KM kamate.

Grafikon 12. Kvalitet portfolija MKO

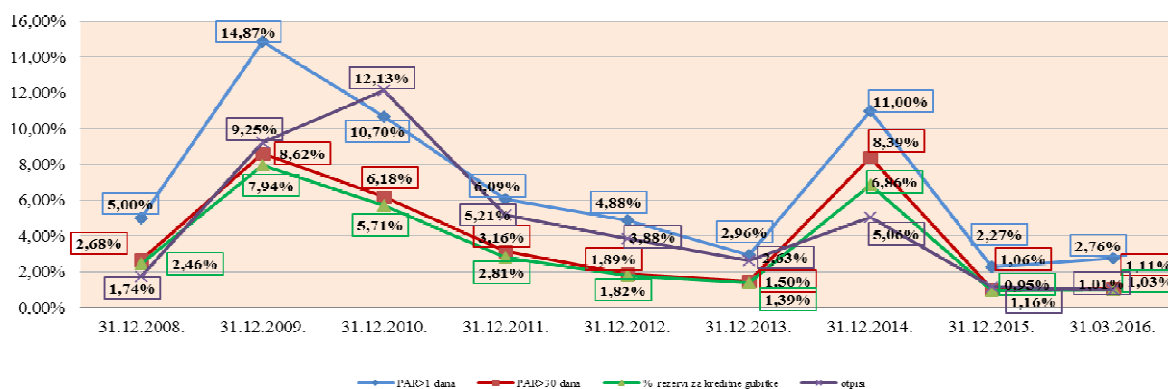

2.3.1. Ključni pokazatelji kvalitete kreditnog portfolija

U poređenju s krajem prethodne godine, sa 31.03.2016. godine, mikrokreditni portfolio bilježi rast od 2% (8,1 milion KM), ali iskazuje blago pogoršanje određenih pokazatelja kvaliteta aktivnog kreditnog portfolija. Većina MKO izložena je pritisku konkurencije kako od većih MKO tako i od banaka, te se mnoge MKO i dalje se suočavaju s nedostatkom sredstava za finansiranje kreditnog portfolija.

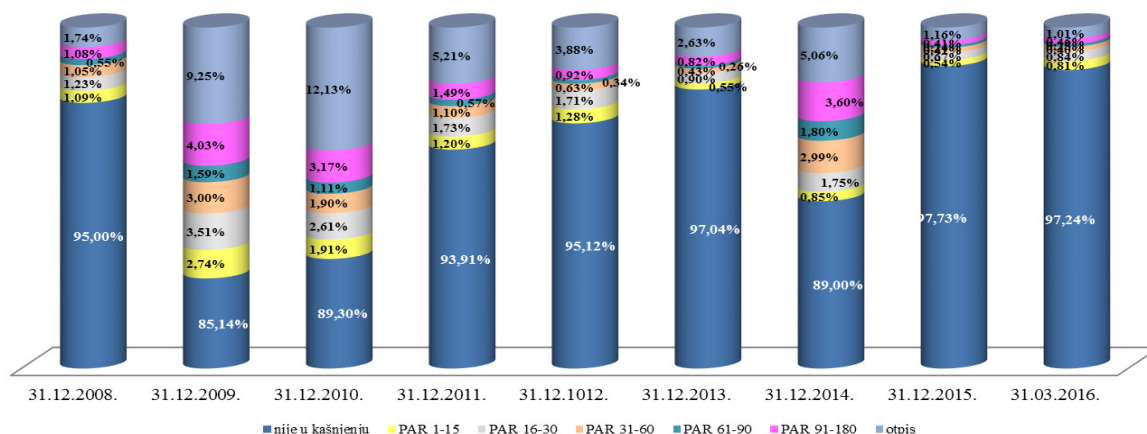
Blago pogoršanje pokazatelja kvalitete aktivnog portfolija iskazano je povećanjem stope rezervi za kreditne gubitke sa 0,95%, koliko je iznosila na 31.12.2015. godine, na 1,03%. Isto tako, portfolio u riziku preko 30 dana kašnjenja bilježi neznatno povećanje, te je sa 1,06% koliko je iznosio na kraju prethodne godine, povećan na 1,11%. Ukupan rezultat sektora po pitanju rizičnosti portfolija nalazi se u okviru propisanog standarda (ispod 5%), a gledajući pojedinačno dvije MKF krše propisani standard. Portfolio u riziku preko jednog dana kašnjenja, bilježi blago povećanje, te je sa 2,27% koliko je iznosio na kraju prethodne godine, povećan na 2,76%.

Grafikon 13. Pokazatelji kvaliteta aktivnog portfolija MKO

U toku prvog kvartala 2016. godine, MKO su otpisale 591 kreditnu partiju (582 otpisane kreditne partije odnose se na fizičke osobe, a 9 na pravne osobe) u ukupnom iznosu od 1 milion KM, od čega se 0,9 miliona KM odnosi na otpisanu glavnicu.

Grafikon 14. Klasifikacija bruto portfolija MKO po godinama

Na nivou sektora, procenat otpisa sa 31.03.2016. godine iznosio je 1,01% i ovaj pokazatelj je, u odnosu na kraj prethodne godine, smanjen za 0,15 procentnih poena, te se nalazi u okviru propisanog standarda. Tri MKF ne zadovoljavaju standard Agencije u pogledu procenta otpisa kredita koji mora biti ispod 3%.

- 000 KM -

OPIS	FIZIČKA LICA		PRAVNA LICA		UKUPNO	
	Otpisana glavnica	Otpisana kamata	Otpisana glavnica	Otpisana kamata	Otpisana glavnica	Otpisana kamata
1	2	3	4	5	6	7
Početno stanje na datum 01.01.2016.	105.860	11.282	2.798	299	108.658	11.581
Promjene u 2016. godini:						
Novi otpis u tekućoj godini	888	76	17	2	905	78
<i>otpis u periodu 01.01.-31.03.</i>	888	76	17	2	905	78
<i>otpis u periodu 01.04.-30.06.</i>	0	0	0	0	0	0
<i>otpis u periodu 01.07.-30.09.</i>	0	0	0	0	0	0
<i>otpis u periodu 01.10.-31.12.</i>	0	0	0	0	0	0
Naplaćeno u tekućoj godini	2.105	205	22	2	2.127	207
<i>naplata otpisa u periodu 01.01.-31.03.</i>	2.105	205	22	2	2.127	207
<i>naplata otpisa u periodu 01.04.-30.06.</i>	0	0	0	0	0	0
<i>naplata otpisa u periodu 01.07.-30.09.</i>	0	0	0	0	0	0
<i>naplata otpisa u periodu 01.10.-31.12.</i>	0	0	0	0	0	0
Trajni otpis u tekućoj godini	479	65	0	0	479	65
<i>trajni otpis u periodu 01.01.-31.03.</i>	479	65	0	0	479	65
<i>trajni otpis u periodu 01.04.-30.06.</i>	0	0	0	0	0	0
<i>trajni otpis u periodu 01.07.-30.09.</i>	0	0	0	0	0	0
<i>trajni otpis u periodu 01.10.-31.12.</i>	0	0	0	0	0	0
Saldo na datum 31.03.2016.	104.164	11.088	2.793	299	106.957	11.387

* Napomena: Podaci u Tabeli 10. razlikuju se od ukupnih potraživanja po otpisanim kreditima prikazanih u vanbilansnoj evidenciji za iznos od 1,5 miliona KM koji se odnosi na sudske troškove, zatezne i procesne kamate kao dio vansudskih nagodbi kod dvije MKF.

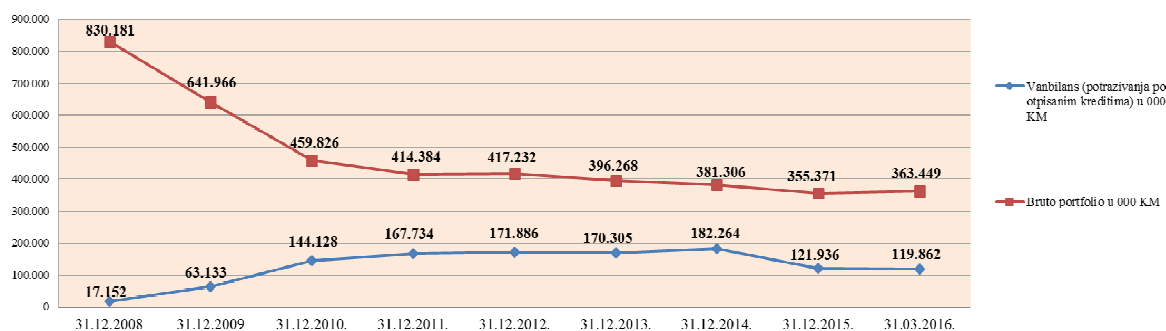
Mikrokreditne organizacije nastavile su ulagati napore u naplatu potraživanja po otpisanim kreditima, pa su tako u toku prvog kvartala 2016. godine, naplatile 2,1 milion KM otpisane glavnice i 0,2 miliona KM otpisane kamate, dok je u istom izvještajnom periodu trajni otpis

iznosio 0,5 miliona KM po glavnici i 0,1 milion KM po kamati. Što se tiče efikasnosti naplate otpisanih kredita u toku prvog kvartala 2016. godine, jedno MKD i 2 MKF su imale procenat efikasnosti naplate otpisanih kredita u rasponu od 3% do 4% u odnosu na ukupan iznos potraživanja po otpisanim kreditima, dok su 9 MKF imale procenat efikasnosti naplate u rasponu od 1% do 2%.

Ukupna potraživanja po otpisanim kreditima koja se nalaze u vanbilansnoj evidenciji sa 31.03.2016. godine iznose 119,9 miliona KM i manja su za 2% u odnosu na kraj prethodne godine.

U odnosu na 2008. godinu, bruto portfolio MKO manji je za 56%, dok su potraživanja po otpisanim kreditima veća skoro 7 puta, i sa 31.03.2016. godine čine 33% ukupnog kreditnog portfolija. Postoje značajna odstupanja u kvalitetu portfolija između različitih MKO, koja su evidentna iz podatka da tri MKF imaju preko 70% ukupno otpisanih kredita u odnosu na ukupni bruto portfolio (kod jedne MKF ukupan iznos potraživanja po otpisanim kreditima, koji se nalaze u vanbilansu veći je od iznosa ukupnih bruto kredita za 103%), što je direktna posljedica kreditne ekspanzije u prošlosti i nedomaćinskog upravljanja imovinom MKF. Jedna MKF i jedno MKD iskazali su ukupne otpise ispod 10% ukupnog bruto portfolija.

Grafikon 15. Potraživanja po otpisanim kreditima i bruto portfolio MKO

MKO su dužne pokrenuti sudske sporove za naplatu otpisanih potraživanja preko 180 dana u cilju zaštite imovine MKO.

2.3.2. Otplata kredita sa instrumentom osiguranja jamstvom i prigovori klijenata

Posljedice globalne ekonomske krize na finansijski sektor, neadekvatne kreditne politike i slabosti internih kontrola MKO, te opća prezaduženost korisnika mikrokredita, utjecale su na proces kreditiranja i kvalitetu kreditnog portfolija. Aktiviranje instrumenata osiguranja u slučaju osiguranja kredita jamstvom nastaje kao rezultat nenaplativih potraživanja po kreditima iz ranijih perioda, ili uslijed nemogućnosti servisiranja dospjelih kreditnih obaveza od strane klijenata. S ciljem prikupljanja, praćenja i analize podataka o kreditima koji se otplaćuju putem jemstva, Agencija je od 31.12.2009. godine propisala izvještajni obrazac OKJ.

Prema izvještajima o otplati kredita na teret jemaca kod MKO u Federaciji BiH ukupan broj kreditnih partija u aktivnom kreditnom portfoliju MKO na dan 31.03.2016. godine je bio 151.435 od čega su 1,48% kreditnih partija otplaćivali jemci što je manje za 0,10 procentnih poena u odnosu na procenat kredita koje su otplaćivali jemci u ukupnom broju kredita na dan 31.12.2015. godine (2015.:1,58%). Prema kvartalnim izvještajima, ukupan bruto kreditni portfolio u MKO sektoru na dan 31.12.2015. godine je iznosio 363.449 hiljade KM od čega je udio preostalog duga kredita koji su se otplaćivali na teret jemaca iznosio 1,55% što je za 0,15

procentnih poena manje u odnosu na udio preostalog duga kredita koji su se otplaćivali na teret jemaca u ukupnom bruto kreditnom portfoliju na kraju 2015. godine (2015.: 1,70%).

Prema izvještajima MKO, a shodno Odluci o načinu postupanja banke, MKO i lizing društva po prigovoru klijenta („Službene novine Federacije BiH“, broj: 23/14 i 62/14), u periodu od 01.01. do 31.03.2016. godine, podneseno je ukupno 70 prigovora prema MKO. Za 6 MKF i 1 MKD nema evidentiranih prigovora.

Sudužnici/jemci su uputili 19 prigovora, dužnici 23 prigovora, dok su ostale zainteresirane strane uputile 28 prigovora. MKO su pozitivno riješile 7 prigovora, negativno 50 prigovora, dok je 13 prigovora u procesu izjašnjenja.

2.4. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite

Efektivna kamatna stopa na mikrokredite je ukupna cijena tih kredita, a obračunava se i iskazuje u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite – Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“, broj: 48/12). U obračun efektivne kamatne stope uključuju se podaci o visini nominalne kamatne stope na kredite, iznosu naknada i provizija koje MKO izračunavaju klijentu u postupku odobravanja kredita i iznos naknada i provizija poznatih na dan izračuna, koje MKO izračunava klijentu tokom realizovanja ugovora o kreditu. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu.

U skladu s mjesečnim izvještajima o ponderisanim nominalnim i efektivnim kamatnim stopama po kreditima, u prvom kvartalu 2016. godine, MKO su plasirale mikrokredite u ukupnom iznosu od 93,1 milion KM što je za 11,9 miliona KM, odnosno 15% više u odnosu na iznos mikrokredita plasiranih u istom periodu prethodne godine. Sa stanjem na 31.03.2016. godine, MKO su imale 151.435 aktivnih kreditnih partija, što je za 1.816 kreditnih partija, odnosno 1% više u odnosu na kraj prethodne godine. Prosječan iznos mikrokredita na nivou sektora, na dan 31.03.2016. godine, bio je 2.400 KM, prosječan iznos mikrokredita MKF iznosi 2.299 KM, dok je prosječan iznos mikrokredita u MKD 9.443 KM.

Tabela 11. Prosječne ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite za I kvartal 2016. godine – po proizvodima

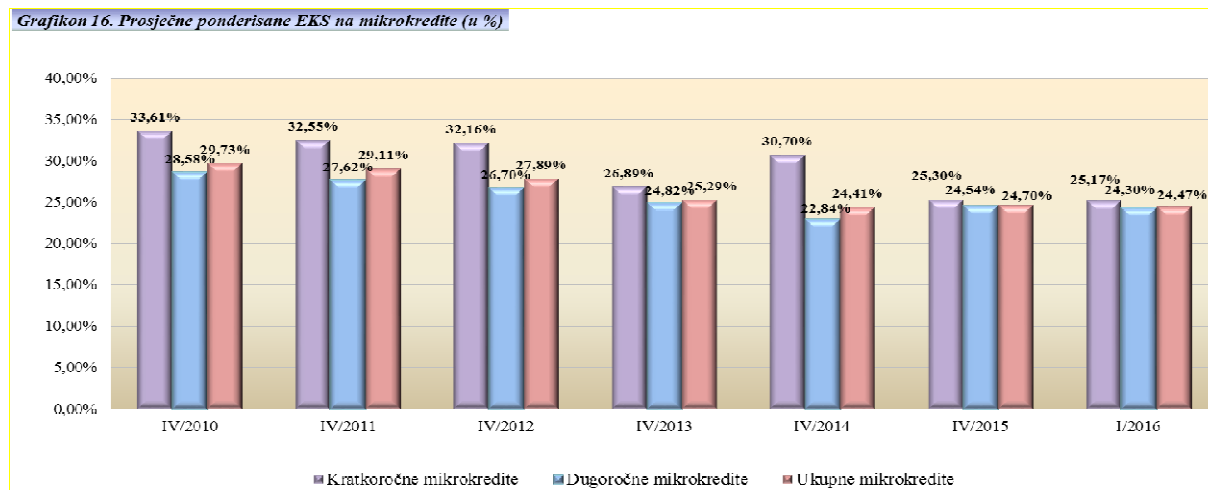
Rb.	OPIS	Ukupan iznos isplata mikrokredita u I kvartalu 2016. godine (u 000 KM)	Ponderisana nominalna kamatna stopa (prosječna)	Ponderisana efektivna kamatna stopa (prosječna)
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:	18.632	16,00%	25,17%
1.1.	Uslužne djelatnosti	4.085	13,13%	23,16%
1.2.	Trgovinu	1.686	16,64%	24,79%
1.3.	Poljoprivredu	6.180	11,18%	21,38%
1.4.	Proizvodnju	556	17,28%	24,47%
1.5.	Stambene potrebe	1.317	21,43%	27,84%
1.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	985	23,14%	31,85%
1.7.	Ostalo	3.823	22,67%	31,08%
2.	Dugoročni mikrokrediti za:	74.451	20,51%	24,30%
2.1.	Uslužne djelatnosti	15.455	20,53%	24,48%
2.2.	Trgovinu	4.574	19,98%	23,93%
2.3.	Poljoprivredu	25.836	19,51%	22,99%
2.4.	Proizvodnju	1.968	19,47%	23,42%
2.5.	Stambene potrebe	13.554	20,53%	23,62%
2.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	868	25,06%	31,98%
2.7.	Ostalo	12.196	22,65%	27,33%
UKUPNO		93.083	19,61%	24,47%

Za kratkoročne kredite, prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa kreće se u rasponu od 11,18% za poljoprivredu do 23,14% za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu 21,38% za poljoprivredu do 31,85% za nenamjenske kredite. Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa na dugoročne kredite kreće se u rasponu 19,47% za proizvodnju do 25,06% za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu od 22,99% za poljoprivredu do 31,98% za nenamjenske kredite. Analizirajući efektivne kamatne stope MKO po kreditnim proizvodima zaključuje se da su najjeftiniji krediti plasirani za poljoprivredu, dok su najskuplji nenamjenski i ostali krediti.

Prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na kratkoročne, dugoročne i ukupne mikrokredite u Federaciji BiH po kvartalima prikazane su u slijedećoj tabeli.

Tabela 12. Prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na mikrokredite po kvartalima							
PROSJEČNA PONDERISANA EKS na:	IV/2010	IV/2011	IV/2012	IV/2013	IV/2014	IV/2015	I/2016
Kratkoročne mikrokredite	33,61%	32,55%	32,16%	26,89%	30,70%	25,30%	25,17%
Dugoročne mikrokredite	28,58%	27,62%	26,70%	24,82%	22,84%	24,54%	24,30%
Ukupne mikrokredite	29,73%	29,11%	27,89%	25,29%	24,41%	24,70%	24,47%

Grafikon 16. Prosječne ponderisane EKS na mikrokredite (u %)

Mikrokreditne organizacije su smanjile efektivne kamatne stope na ukupne mikrokredite, iako neznatno, pa su tako, na kraju prvog kvartala 2016. godine, prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na ukupne kredite u mikrokreditnom sektoru iznosile 24,47%, te su u odnosu na četvrti kvartal 2015. godine, ostvarile pad od 0,23 procentna poena. Posmatrajući isti period, prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na kratkoročne kredite iznosile su 25,17%, te su zabilježile pad od 0,13 procentnih poena. Prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na dugoročne kredite na kraju prvog kvartala 2016. godine, iznosile su 24,30%, te su u padu za 0,24 procentna poena u odnosu na četvrti kvartal prethodne godine.

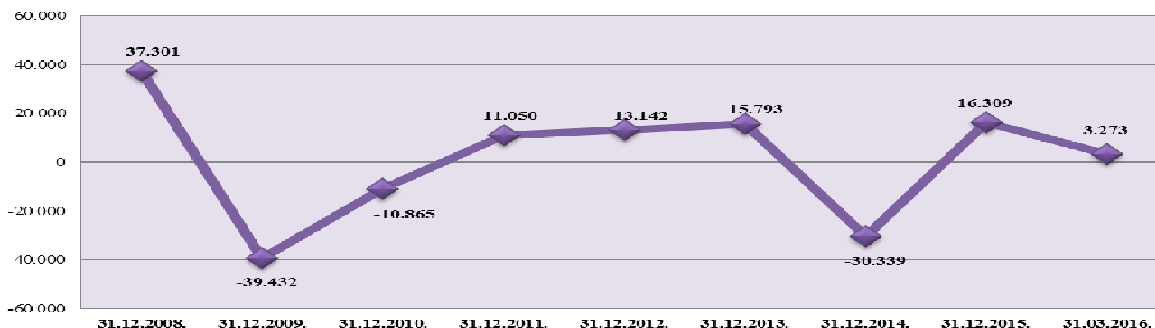
Također, posmatrajući visinu kamatnih stopa kroz godine rada MKO, zaključuje se da su kamatne stope na kraju prvog kvartala 2016. godine, značajno smanjene u odnosu na prethodne godine.

2.5. Bilans uspjeha

U periodu 01.01. - 31.03.2016. godine, jedno MKD ostvarilo je neto dobit u iznosu od 202 hiljadu KM (01.01. – 31.03.2015.: 10 hiljada KM neto gubitka). U ovom periodu MKF su ostvarile višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 3.071 hiljadu KM, dok su u istom periodu prethodne godine, MKF ostvarile manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 11.386 hiljada KM.

U periodu 01.01. - 31.03.2016. godine, od ukupno 11 MKF, 7 MKF je ostvarilo višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 3.148 hiljada KM, dok su 4 MKF ostvarile manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 77 hiljada KM.

Grafikon 17. Ukupan finansijski rezultat MKO po godinama (u 000 KM)

Na nivou mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH, ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3.273 hiljade KM, što je za 14.649 hiljada KM više u odnosu na isti period prethodne godine.

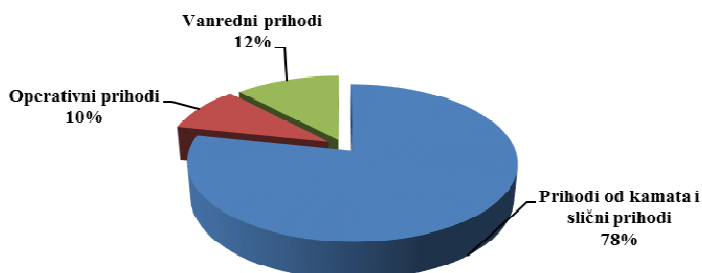
Struktura bilansa uspjeha mikrokreditnog sektora Federacije BiH je prikazana u Tabeli 13.

- 000 KM -

Tabela 13. Bilans uspjeha MKO										
Red. broj	OPIS	Za period 01.01. - 31.03.2015. g.				Za period 01.01. - 31.03.2016. g.				Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	1	2	3=(1+2)	4	5	6	7=(5+6)	8	9=(7/3)
1.	PRIHODI									
1.1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	16.177	263	16.440	91	16.259	769	17.028	89	104
1.2.	Operativni prihodi	1.679	20	1.699	9	1.998	58	2.056	11	121
2.	UKUPNI PRIHODI (1.1.+1.2.)	17.856	283	18.139	100	18.257	827	19.084	100	105
3.										
3.1.	Rashodi po kamata i slični rashodi	3.013	77	3.090	10	2.459	259	2.718	15	88
3.2.	Operativni rashodi	14.224	195	14.419	44	13.894	278	14.172	78	98
3.3.	Trošk. rezer. za kred. i dr. gubitke	14.901	8	14.909	46	1.266	89	1.355	7	9
4.	UKUPNI RASHODI (3.1.+3.2.+3.3.)	32.138	280	32.418	100	17.619	626	18.245	100	56
5.	VANREDNI PRIHODI	3.116	7	3.123		2.640	2	2.642		85
6.	VANREDNI RASHODI	220	0	220		207	1	208		95
7.	UKUPNO PRIHODI - RASHODI (2+5-4-6)	-11.386	10	-11.376		3.071	202	3.273		-29
8.	VIŠAK/MANJAK PRIHODA NAD RASHODIMA	-11.386		-11.386		3.071		3.071		-27
9.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		10	10			202	202		
10.	POREZI		0	0			0	0		
11.	NETO DOBIT/GUBITAK		10	10			202	202		
12.	UKUPAN FIN. REZULTAT			-11.376				3.273		

Ukupni prihodi MKO za period 01.01. - 31.03.2016. godine iznose 19,1 milion KM, koji se većinom odnose na prihode MKF. U odnosu na isti period prethodne godine, ukupni prihodi veći su za 0,9 miliona KM. Najveći dio prihoda, odnosi se na prihode od kamata koji iznose 17 miliona KM ili 89% ukupnih prihoda i u odnosu na isti period prethodne godine, veći su za 0,6 miliona KM ili 4%, dok operativni prihodi iznose 2,1 milion KM ili 11% ukupnih prihoda i u odnosu na isti period prethodne godine, veći su za 0,4 miliona KM, odnosno za 21%.

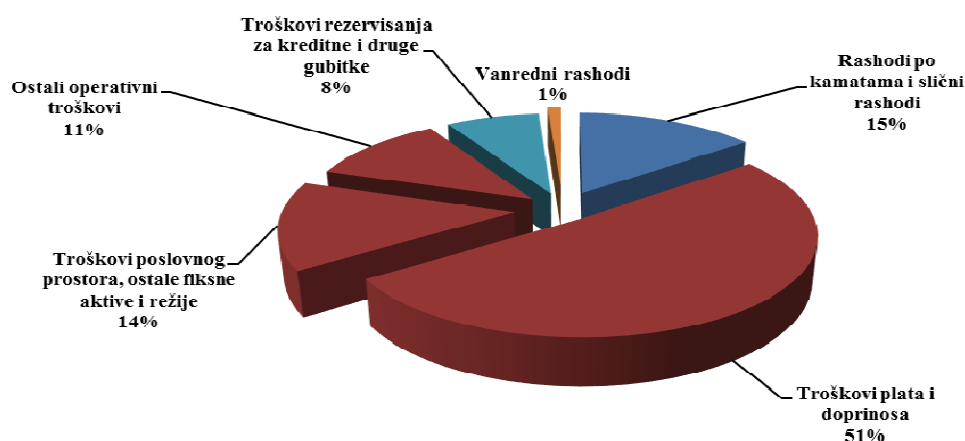
Grafikon 18. Struktura prihoda (uključeni vanredni prihodi)

Vanredni prihodi MKO ostvareni u periodu od 01.01. do 31.03.2016. godine iznose 2,6 miliona KM i u odnosu na isti period prethodne godine, manji su za 0,5 miliona KM, odnosno za 15%. Vanredni prihodi većinom se odnose na naplatu potraživanja po otpisanim kreditima. Vanredni rashodi MKO ostvareni u toku prvog kvartala 2016. godine iznose 0,2 miliona KM, i manji su za 5% u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupni rashodi iznose 18,2 miliona KM od kojih se 17,6 miliona KM ili 96,6% odnosi na rashode MKF, a 0,6 miliona KM ili 3,4% na rashode jednog MKD. U odnosu na isti period prethodne godine ukupni rashodi manji su za 14,2 miliona KM ili 44%. U strukturi rashoda, 2,7 miliona KM ili 15% od ukupnih rashoda odnosi se na rashode po kamatama na uzete kredite i ostale slične rashode i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 0,4 miliona KM ili 12%. Operativni rashodi iznose 14,2 miliona KM ili 78% ukupnih rashoda i u odnosu na isti period prethodne godine, manji su za 0,2 miliona KM ili 2%. Operativni rashodi sastoje se od troškova plaća i doprinosa u iznosu od 9,4 miliona KM (01.01.-31.03.2015.: 9 miliona KM), troškova poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije u iznosu od 2,7 miliona KM (01.01.-31.03.2015.: 3,1 milion KM), te ostalih operativnih troškova u iznosu od 2,1 milion KM (01.01.-31.03.2015.: 2,4 miliona KM). Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke iznose 1,4 miliona KM ili 7% od ukupnih rashoda i u odnosu na isti period prethodne godine, manji su za čak 13,6 miliona KM ili 91%.

Grafikon 19. Struktura rashoda (uključeni vanredni rashodi)

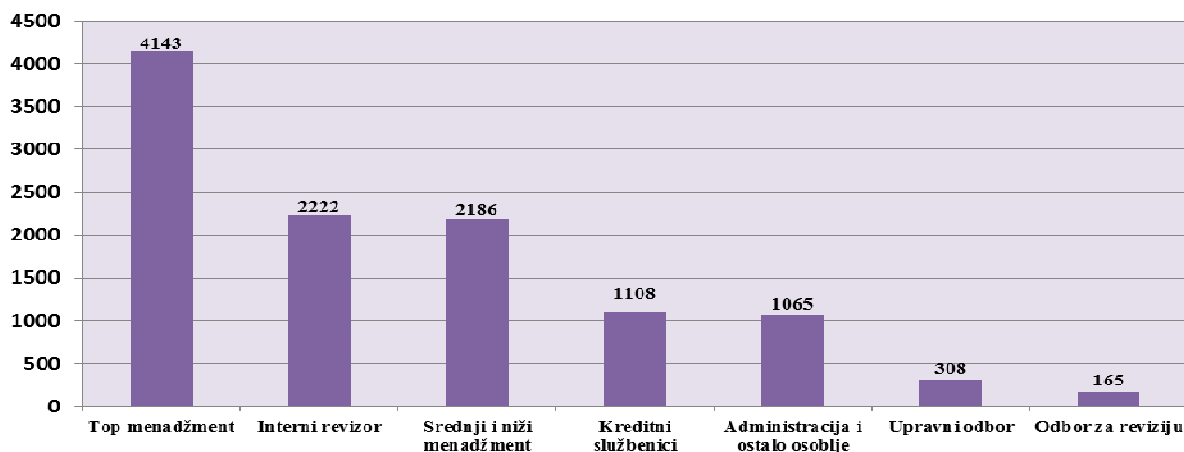

2.5.1. Standard mjesečnih primanja u mikrokreditnoj djelatnosti

Standard razumne tržišne vrijednosti je vrijednost koja se postiže na tržištu rada te se kao relevantan podatak posmatra prosječna plata Federacije BiH jer ona predstavlja omjer tržišta rada. Međutim pošto svaka industrija ima svoje specifičnosti, tako i mikrokreditna industrija ima svoje specifičnosti, te se u cilju poređenja koriste standardi koji vrijede za mikrokreditnu djelatnost. Standard tržišta mikrokreditne djelatnosti je približna ili ista standardna vrijednost koja se za istu uslugu plaća na tržištu mikrokreditne industrije u približnom ili istom iznosu sa prosjekom relevantne grupe, tj. prosjekom cjelokupne mikrokreditne industrije. U cilju utvrđivanja prosjeka se uzimaju vrijednosti MKO-a čije poslovanje je usklađeno sa standardima poslovanja propisanih odlukom o ostalim općim uvjetima poslovanja mikrokreditnih organizacija, jer su plaće u takvim organizacijama tržišno utemeljene obzirom da je poslovanje u okviru propisanih mjerljivih standarda osigurano da MKO posluje u skladu sa principima poslovanja pažnjom dobrog privrednika a što je i obaveza prema čl. 40 Zakona o udruženjima i fondacijama.

Troškovi plaća i doprinosa ostvareni u periodu 01.01. - 31.03.2016. godine veći su za 5% u odnosu na isti period prethodne godine. Prema izvještajima MKO, prosječna mjesečna neto plata zaposlenika MKO na dan 31.03.2016. godine, iznosila je 1.197 KM, a prosječni mjesečni neto iznos nagrada, stimulacija i bonusa 59 KM, iz čega proizilazi da je, u mikrokreditnom sektoru, prosječna mjesečna neto plata sa bonusima iznosila 1.256 KM. Na dan 31.03.2016. godine, prosječne mjesečne neto plate višeg menadžmenta u mikrokreditnom sektoru sa bonusima su iznosile 4.143 KM, dok su prosječne mjesečne neto naknade isplaćene članovima upravnih odbora u MKO iznosile 308 KM, a članovima odbora za reviziju 165 KM. Na ovaj izvještajni datum, prosječne mjesečne neto plate internih revizora u MKO sa bonusima su iznosile 2.222 KM, srednjeg i nižeg menadžmenta 2.186 KM, kreditnih službenika 1.108 KM, te administracije i ostalog osoblja 1.065 KM.

Grafikon 20. Prosječna mjesečna plata/naknada u MKO sa uključenim bonusima (u KM)

Članom 39. Zakona o MKO propisano je da su mikrokreditne fondacije dužne investirati višak prihoda nad rashodima u obavljanje mikrokreditne djelatnosti i da nije dozvoljena direktna ili indirektna raspodjela viška prihoda nad rashodima osnivačima, članovima organa, odgovornim licima i zaposlenim u mikrokreditnoj fondaciji. Naime, primjećeno je da pojedine MKF isplaćuju plate/naknade koje značajno odstupaju od prosjeka mikrokreditnog sektora. Kod jedne MKF, prosječna mjesečna neto plata višeg menadžmenta skoro 2 puta je veća u odnosu na sektorski prosjek.

3. TRANSAKCIJE S POVEZANIM LICIMA

Odredbama Odluke o ostalim općim uvjetima za poslovanje mikrokreditne organizacije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/07) propisan je minimum standarda poslovanja MKO s licima, koja se u skladu sa članom 4. Zakona o MKO smatraju povezanim s MKO. Članom 6. ove Odluke Agencije propisano je da MKO može obavljati poslovne transakcije s licem koje je povezano s MKO samo u skladu sa Zakonom o MKO, odlukom Agencije i posebnim politikama MKO za poslovanje s povezanim licima, koje usvaja i prati njihovu primjenu organ upravljanja MKO. Transakcijom s povezanim licem smatra se i transakcija s trećom stranom ako su sredstva koja su korištena u transakciji prenesena povezanom licu ili su iskorištena radi stjecanja koristi povezanog lica. S tim u vezi, sve MKO dužne su uspostaviti registar povezanih lica i isti redovno ažurirati.

Također, prilikom obavljanja transakcija s povezanim licima, MKO su dužne postupati u skladu s usvojenim politikama, koje, između ostalog, podrazumijevaju da:

- sve transakcije s povezanim licima moraju biti odobrene od organa upravljanja MKO,
- lice povezano s MKO koje je član organa upravljanja MKO ne može učestvovati u glasanju prilikom donošenja odluka o poslovnim transakcijama između MKO i njega samog ili bilo kojeg drugog s njim povezanog lica,
- organ upravljanja potpiše pismenu izjavu da je bilo koja transakcija obavljena između MKO i povezanog lica, fer i u najboljem interesu za MKO,
- MKO formira i održava uredne evidencije, dokumentaciju i dosjee o odobrenjima organa upravljanja za obavljanje transakcija s povezanim licima i dr.

Pri obavljanju transakcija s povezanim licima MKO, ne mogu se ponuditi bilo kakvi povoljniji uvjeti u odnosu na druga lica, a MKO su dužne izvještavati Agenciju dostavom kvartalnih izvještaja o svim transakcijama koje je MKO obavila u izvještajnom kvartalu sa povezanim licima. U toku prvog kvartala 2016. godine, od 12 MKO, na propisanim obrascima, 9 MKF i 1 MKD izvijestili su Agenciju o obavljenim transakcijama s povezanim licima u ukupnom iznosu od 79.342 KM. Dvije MKF imaju 48% učešća u ukupnom iznosu obavljenih transakcija s povezanim osobama.

-u KM-

Rb.	Opis transakcije	Iznos transakcija obavljenih u periodu 01.01.-31.03.2016. godine	Učešće (%)
1.	Transakcije s osnivačem i njegovim povezanim osobama	39.163	49,36%
2.	Plaćanje po fakturama za isporučenu robu/usluge	21.825	27,51%
3.	Refundacija troškova	7.677	9,68%
4.	Plaćanje zajedničkih troškova povezane osobe	7.677	9,68%
5.	Zakup poslovnog prostora	2.400	3,02%
6.	Pozajmice od pravnih i fizičkih osoba	600	0,76%
7.	Anuiteti po kreditu	0	0,00%
8.	Kratkoročni krediti od banaka	0	0,00%
9.	Redovne i zatezne kamate, naknade za obradu kredita	0	0,00%
10.	Advokatske usluge	0	0,00%
11.	Kratkoročni depoziti bankama	0	0,00%
12.	Potraživanja po osnovu zakupa	0	0,00%
UKUPNO		79.342	100,00%

U tabeli 14. prikazani su iznosi transakcija s povezanim licima u periodu od 01.01. do 31.03.2016. godine, iz koje je evidentno da su po iznosu transakcija, MKO najviše transakcija

obavile po osnovu izvršenih plaćanja prema osnivačima MKO i njegovim povezanim osobama (49,36%) i po osnovu plaćanja faktura za isporučenu robu/usluge (27,51%). Pored navedenih transakcija, MKO su u svojim izvještajima prijavile i transakcije s povezanim licima po osnovu plaćanja zakupa poslovnog prostora, plaćanja zajedničkih troškova i druge transakcije.

Transakcije s povezanim licima MKO o kojim su izvijestile MKO, odnose se na transakcije koje su obavljene s licima koja su povezana s osnivačem MKO i njegovim povezanim osobama (51%), članovima upravnog odbora (27%) i članovima odbora za reviziju (22%). Agencija će i u narednom periodu, u kontrolama MKO posebnu pažnju posvetiti poštivanju politika o poslovanju MKO s povezanim licima, te će cijeniti koristi koje MKO ima prilikom obavljanja ovih transakcija, shodno čemu će nalogati adekvatne mjere s ciljem otklanjanja nepravilnosti utvrđenih u poslovanju MKO s povezanim licima.

III ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Analizirajući izvještaje MKO sa 31.03.2016. godine može se zaključiti da poslovanje mikrokreditnih organizacija u Federaciji BiH bilježi blago poboljšanje u odnosu na kraj prethodne godine. Aktiva se nalazi na približno istom nivou u odnosu na posmatrani period, međutim kreditni portfolio je povećan za 2% uz neznatno pogoršanje pokazatelja kvalitete, ostvaren je rast zaposlenih (za 2%) i kapitala (2%), dok su obaveze po uzetim kreditima smanjene (za 1%).

Za MKO koje i dalje bilježe pad kreditnog portfolija, gubitak tržišnog segmenta, te kojima je uskraćeno povjerenje kreditora, uslijed negativnog trenda poslovanja, nemogućnosti dostizanja postavljenih standarda, važno je, u smislu održavanja supstance poslovanja, te posebno doniranih sredstava, pregovarati o spajanju ili pripajanju što predstavlja važan korak u očuvanju sektora. Konsolidacija na nivou MKO, posebno MKO srednje veličine, neophodna je za stabilizaciju mikrokreditnog sektora, u cilju povećanja ekonomije obima, poboljšanja efikasnosti poslovanja MKF kroz značajne uštede troškova, kao i povećanja kompetentnosti upravnih odbora, menadžmenta i ostalog osoblja MKO. Konsolidacija bi omogućila osnaživanje kapitalne baze manjeg broja jačih i zdravijih MKO. Kako značajan iznos kredita u pasivi mikrokreditnih organizacija dopijeva do kraja ove godine, u odsustvu podrške kreditora, organizacije mogu biti izložene problemu likvidnosti, te iz tih razloga sve MKO koje nisu operativno održive bi trebale razmotriti mogućnost spajanja ili pripajanja, kako bi se zaštitila imovina MKF, a što bi bilo u skladu sa principima poslovanja pažnjom dobrog privrednika.

Imperativ MKO u narednom periodu je poštivanje principa poslovanja s pažnjom dobrog domaćina, odnosno dobrog privrednika sa fokusom na punu transparentnost, optimizaciju troškova poslovanja i njihovu punu opravdanost, adekvatno upravljanje kreditnim rizicima što u konačnici treba rezultirati smanjenjem kamatnih stopa na mikrokredite čime bi se postigli ciljevi navedeni u ZoMKO.

Agencija, u okviru zakonskih mogućnosti, poduzima sve raspoložive nadzorne mjere i pokreće potrebne radnje pred nadležnim organima u svrhu sankcionisanja MKO, te uvođenja njihovog poslovanja u zakonske okvire radi postizanja osnovne uloge mikrokreditiranja.

U narednom periodu MKO trebaju intenzivno raditi na:

- Punoj primjeni člana 2. ZoMKO što podrazumijeva obavljanje djelatnosti s ciljem poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanja zaposlenosti i pružanja podrške razvoju poduzetništva;
- Smanjenju kamatnih stopa na mikrokredite;
- Kontrolu kamatnih stopa i ostvarivanju ciljeva iz ZoMKO putem aktivnog uključivanja organa upravljanja u postupak donošenja politika o formiranju cijena na mikrokredite;
- Reduciranju troškova poslovanja, punoj primjeni principa domaćinskog poslovanja sredstvima fondacije i primjeni principa dobrih korporativnih praksi, a što treba da utiče na smanjenje kamatnih stopa;
- Uspostavljanju mehanizama kontrole opravdanosti projekata i materijalno značajnih troškova poslovanja, uključujući plaće i bonuse menadžmentu, te sve druge beneficije menadžmenta i članova upravnih odbora koje isti ostvaruju na teret imovine MKF i koji se direktno alimentiraju visokim kamatnim stopama;
- Povećanju odgovornosti upravnih odbora, osiguranju neovisnosti od menadžmenta, te kontroli menadžmenta od strane upravnih odbora;
- Poboljšanju sistema internih kontrola, poboljšanju efikasnosti poslovanja i optimiziranju resursa MKO, te primjeni principa odgovornog kreditiranja;
- Postizanje potpune neovisnosti interne revizije od menadžmenta MKO, koja će nadgledati i segment rukovođenja, te o tome redovno izvještavati upravni odbor;
- Obaveznoj razmjeni informacija na nivou sektora i Centralnog registra kredita;
- Poduzimanju svih aktivnosti u cilju rješavanja problema prezaduženih klijenata i žiranata;
- Poboljšanju institucionalnih kapaciteta;
- Potpunoj primjeni važećih propisa i povećanju transparentnosti poslovanja, te
- Iznalaženju partnera za konsolidaciju pri čemu MKF koje imaju manji iznos kapitala, te visok stepen otpisanih zajmova trebaju donijeti jasnu strategiju o pripajanju većim i snažnijim MKF kako bi se optimizirali resursi, očuvala donirana sredstva, osigurala podrška stranih kreditora, te obezbijedila budućnost uposlenih u MKO.

Broj: U.O. -83-3/16

Sarajevo, 30.05.2016. godine

IV PRILOZI

Prilog 1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO

Prilog 2. Osnovni podaci o MKO

Prilog 3. Bilans stanja MKF

Prilog 4. Bilans stanja MKD

Prilog 5. Bilans uspjeha MKF

Prilog 6. Bilans uspjeha MKD

Prilog 7. Pregled doniranih sredstava MKF

Prilog 1.

**PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE MKO
KOJI SU BILI VAŽEĆI SA 31.03.2016. GODINE**

Odluke Agencije za poslovanje MKO	Službene novine Federacije BiH
1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za rad mikrokreditnoj fondaciji nastaloj promjenom oblika mikrokreditne organizacije	27/07
2. Odluka o uslovima i postupku izdavanja i oduzimanja dozvole za rad i drugih saglasnosti mikrokreditnim organizacijama	27/07 i 46/11
3. Odluka o nadzoru poslovanja mikrokreditnih organizacija	27/07
4. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i rokovima izvještavanja	27/07, 110/12 i 15/13
5. Odluka o visini i načinu formiranja i održavanju rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija	27/07
6. Odluka o ostalim općim uslovima za poslovanje mikrokreditne organizacije	27/07
7. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite (Prečišćeni tekst)	48/12
8. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za rad i saglasnosti za sticanje vlasničkih udjela ulaganjem i prijenosom imovine mikrokreditne fondacije	27/07
9. Odluka o naknadama koje se za rad mikrokreditne organizacije plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH	46/11
10. Odluka o minimalnim standardima mikrokreditnih organizacija na sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti	48/12
11. Odluka o uslovima i načinu postupanja banke, mikrokreditne organizacije i lizing društva po prigovoru klijenta	23/14, 26/14 i 62/14
12. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti mikrokreditnih organizacija i procjenu kreditne sposobnosti	23/14
13. Odluka o uslovima i načinu postupanja po zahtjevu žiranta za oslobađanje od obaveze jemstva	23/14 i 62/14
14. Odluka o minimalnim zahtjevima u pogledu sadržaja, razumljivosti i dostupnosti općih i posebnih uslova poslovanja davaoca finansijskih usluga	62/14

Uputstva Agencije za poslovanje MKO

1. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite;
2. Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope;
3. Uputstvo za izračunavanje prilagođenog povrata na aktivu;
4. Uputstvo za izračunavanje pokazatelja operativne efikasnosti i
5. Uputstvo za izradu izvještaja mikrokreditnih organizacija.

Prilog 2.

OSNOVNI PODACI O MKO

Rb	Naziv mikrokreditne organizacije	Adresa i sjedište	Direktor	Tel/Fax	E-mail i Web	31.03.2016. godine			
						Iznos aktive u 000 KM	Iznos kapitala u 000 KM	Broj zaposl.	Broj org. dijelova
1.	MKD "EKI" d.o.o. Sarajevo	ul. Džemala Bijedića bb 71 000 SARAJEVO	Sead Mucić	033/ 754-380, 754-388 fax	sead.mucic@eki.ba www.eki.ba	20.607	3.041	23	1
2.	MKF "EKI" Sarajevo	ul. Džemala Bijedića bb 71 000 SARAJEVO	Sadina Bina	033/ 754-380, 754-388 fax	sadina.bina@eki.ba www.eki.ba	115.545	59.479	261	69
3.	MKF "LIDER" Sarajevo	ul. Turhanija 2 71 000 SARAJEVO	Džavid Sejfović	033/ 250-580, 250-581 fax	dzavids@lider.ba www.lider.ba	15.676	10.708	64	14
4.	"LOK MKF" Sarajevo	ul. Skenderija 13 71 000 SARAJEVO	Elma Čardaklija - Bašić	033/ 564-200, 564-201 fax	central.office@lok.ba www.lok.ba	22.073	2.034	111	21
5.	MKF "MELAHA" Sarajevo	ul. Hamdije Kreševljakovića 59 71 000 SARAJEVO	Jakob Finci	033/ 205-737 tel/fax	info@melaha.ba www.melaha.ba	1.216	424	5	0
6.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	ul. Bosne srebrene bb 75 000 TUZLA	Nejira Nalić	035/ 270-283, 252-448 fax	mi-bospo@mi-bospo.org www.mi-bospo.org	50.875	19.423	161	29
7.	MKF "MIKRA" Sarajevo	ul. Marka Marulića 2/VI 71 000 SARAJEVO	Sanin Čampara	033/ 616-162, 717-141 fax	mikra@mikra.ba www.mikra.ba	22.022	6.439	104	24
8.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	ul. Panorama bb 73 000 GORAŽDE	Ferida Softić	038/ 226-456, 221-004 fax	info@mikroaldi.org www.mikroaldi.org	5.234	4.338	28	7
9.	"PARTNER MKF" Tuzla	ul. 15. maja bb 75 000 TUZLA	Senad Sinanović	035/ 300-250, 300-269 fax	partner@partner.ba www.partner.ba	130.132	67.599	300	60
10.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	ul. Jukićeva 75 71 000 SARAJEVO	Edina Hadžimurtezić	033/ 666-233, 666-224 fax	info@mfi.ba	1.698	1.558	8	0
11.	MKF "SANI" Zenica	ul. Mehmedalije Tarabara 10 72 000 ZENICA	Sulejman Haračić	032/ 405-606 tel/fax	mikrosanizenica@yahoo.com	342	246	5	0
12.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	ul. Zagrebačka 50 71 000 SARAJEVO	Anis Aganović	033/ 727-350, 812-231 fax	sunrise@microsunrise.ba www.microsunrise.ba	38.017	21.279	149	39
UKUPNO						423.437	196.568	1.219	264

Prilog 3.

BILANS STANJA MKF

u 000 KM

Red. Broj	OPIS	31.12.2015. godine	%	31.03.2016. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	29.442	7	24.217	6	82
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	20.636	5	13.743	3	67
1b)	Kamatonosni računi depozita	8.806	2	10.474	3	119
2.	Plasmani bankama	733	0	690	0	94
3.	Kreditni	338.599		343.231		101
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	3.359		3.622		108
3b)	Neto krediti (3-3a)	335.240	83	339.609	84	101
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	28.025	7	28.569	7	102
5.	Dugoročne investicije	3.061	1	3.061	1	100
6.	Ostala aktiva	6.593	2	6.890	2	105
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	186		206		111
8.	UKUPNO AKTIVA	402.908	100	402.830	100	100
PASIVA						
9.	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	78.023	20	76.236	19	98
10.	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	113.595	28	112.513	28	99
11.	Ostale obaveze	20.835	5	20.554	5	99
12.	UKUPNO OBAVEZE	212.453	53	209.303	52	99
13.	Donirani kapital	56.096		56.102		100
14.	Osnovni kapital	3.821		3.820		100
15.	Višak prihoda nad rashodima	190.637		193.797		102
15a)	za prethodne godine	174.100		190.639		109
15b)	za tekuću godinu	16.537		3.158		19
16.	Manjak prihoda nad rashodima	62.205		62.282		100
16a)	za prethodne godine	61.562		62.205		101
16b)	za tekuću godinu	643		77		12
17.	Ostale rezerve	2.106		2.090		99
18.	UKUPNO KAPITAL	190.455	47	193.527	48	102
19.	UKUPNO PASIVA	402.908	100	402.830	100	100
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	121.879		119.806		98
	- komisioni poslovi	259		318		123

Prilog 4.

BILANS STANJA MKD

u 000 KM

Red. Broj	OPIS	31.12.2015. godine	%	31.03.2016. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	3.452	17	259	1	8
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	3.452	17	259	1	8
1b)	Kamatonosni računi depozita	0	0	0	0	n/a
2.	Plasmani bankama	0	0	0	0	n/a
3.	Kredit	16.772		20.218		121
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	29		114		393
3b)	Neto krediti (3-3a)	16.743	82	20.104	98	120
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	7	0	7	0	100
5.	Dugoročne investicije	0	0	0	0	n/a
6.	Ostala aktiva	205	1	242	1	118
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	1		5		500
8.	UKUPNO AKTIVA	20.406	100	20.607	100	101
PASIVA						
9.	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	768	4	1.347	6	175
10.	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	15.969	78	15.390	75	96
11.	Ostale obaveze	830	4	829	4	100
12.	UKUPNO OBAVEZE	17.567	86	17.566	85	100
13.	Donirani kapital	0		0		n/a
14.	Osnovni kapital	600		600		100
15.	Emisiona ažia	0		0		n/a
16.	Neraspoređena dobit (16a+16b)	331		533		161
16a)	prethodnih godina	0		331		n/a
16b)	tekuće godine	331		202		61
17.	Zakonske rezerve	1.908		1.908		100
18.	Ostale rezerve	0		0		n/a
19.	UKUPNO KAPITAL	2.839	14	3.041	15	107
20.	UKUPNO PASIVA	20.406	100	20.607	100	101
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	57		56		98
	- komisioni poslovi	0		0		n/a

Prilog 5.

BILANS USPJEHA MKF

u 000 KM

Red. Broj	OPIS	Za period 01.01. - 31.03.2015. g.	%	Za period 01.01. - 31.03.2016. g.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=(5/3)
I	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	45	0	11	0	24
1.2.	Kamate na plasmane bankama	3	0	0	0	0
1.3.	Kamate na kredite	15.895	98	15.984	98	101
1.4.	Ostali finansijski prihod	234	2	264	2	113
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	16.177	100	16.259	100	101
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	2.807	93	2.246	91	80
2.2.	Ostali finansijski rashodi	206	7	213	9	103
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	3.013	100	2.459	100	82
3.	Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)	13.164		13.800		105
II	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi					
4.1.	Naknade za izvršene usluge	1.541	92	1.834	92	119
4.2.	Ostali operativni prihodi	138	8	164	8	119
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	1.679	100	1.998	100	119
5.	Operativni rashodi					
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	8.823	62	9.223	66	105
5.2.	Troškovi poslov. prostora, ostale fik. aktive i režije	3.059	22	2.632	19	86
5.3.	Ostali operativni troškovi	2.342	16	2.039	15	87
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	14.224	100	13.894	100	98
6.	Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke	14.901		1.266		8
7.	Višak/manjak prihoda nad rashodima od redovnog poslovanja (3.+4.3.-5.4.-6.)	-14.282		638		-4
8.	Vanredni prihodi	3.116		2.640		85
9.	Vanredni rashodi	220		207		94
10.	Višak/manjak prihoda nad rashodima (7.+8.-9.)	-11.386		3.071		-27

Prilog 6.

BILANS USPJEHA MKD

u 000 KM

Red. Broj	OPIS	Za period 01.01. - 31.03.2015. g.	%	Za period 01.01. - 31.03.2016. g.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=(5/3)
I	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	0	0	0	0	n/a
1.2.	Kamate na plasmane bankama	0	0	0	0	n/a
1.3.	Kamate na kredite	263	100	768	100	292
1.4.	Ostali finansijski prihod	0	0	1	0	n/a
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	263	100	769	100	292
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	71	92	250	97	352
2.2.	Ostali finansijski rashodi	6	8	9	3	150
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	77	100	259	100	336
3.	Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)	186		510		274
II	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi					
4.1.	Naknade za izvršene usluge	19	95	54	93	284
4.2.	Ostali operativni prihodi	1	5	4	7	400
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	20	100	58	100	290
5.	Operativni rashodi					
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	159	82	224	80	141
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	12	6	13	5	108
5.3.	Ostali operativni troškovi	24	12	41	15	171
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	195	100	278	100	143
6.	Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke	8		89		1.113
7.	DOBIT/GUBITAK OD REDOVNOG POSLOVANJA (3.+4.3.-5.4.-6.)	3		201		6.700
8.	Vanredni prihodi	7		2		29
9.	Vanredni rashodi	0		1		n/a
10.	DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	10		202		2.020
11.	POREZ	0		0		n/a
12.	NETO DOBIT/GUBITAK	10		202		2.020

Prilog 7.

PREGLED DONIRANIH SREDSTAVA MKF
stanje na dan 31.03.2016. godine

000 KM

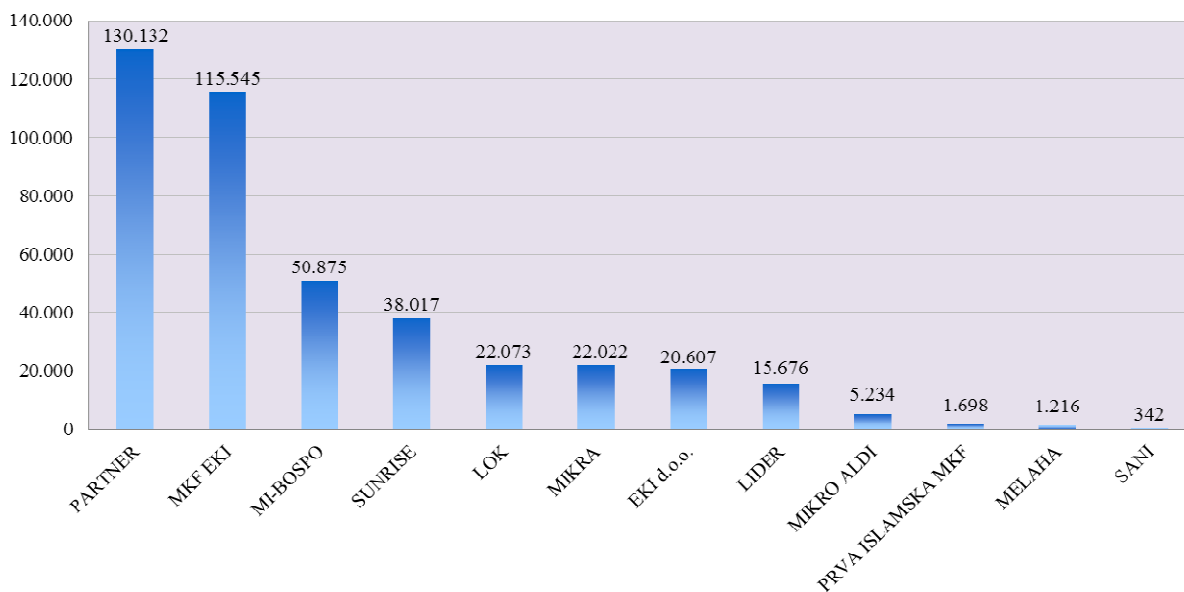
Rb.	Naziv donator	MKF EKI Sarajevo	MKF LIDER Sarajevo	LOK MKF Sarajevo	MKF MELAHA Sarajevo	MKF MI-BOSPO Tuzla	MKF MIKRA Sarajevo	MKF MIKRO ALDI Gorazde	PARTNER MKF Tuzla	PRVA ISLAMSKA MKF	MKF SUNRISE Sarajevo	UKUPNO
Donacije za kreditni fond		6.326	5.891	4.639	0	3.354	4.070	804	16.561	2.245	1.942	45.832
1.	Mercy Corps								10.091			10.091
2.	USAID	3.046		543					3.046			6.635
3.	CHF-(SIDA, MEDI, HILP)		5.891									5.891
4.	LIP			1.479		947			675		1.214	4.315
5.	CRS						4.070					4.070
6.	UNHCR			1.198		479		200	1.229		614	3.720
7.	Islamic Relief WW, Predstavništvo Sarajevo									2.245		2.245
8.	UNDP	1.932		153					59			2.144
9.	UMCOR			637		377			317			1.331
10.	IRC					371			805			1.176
11.	SIDA Housing	1.080										1.080
12.	Women's World Banking PRM/USA State Department					1.034						1.034
13.	OXFAM			577				500				577
14.	EZE, Njemačka								339			339
15.	USDA Know-How Project	237										237
16.	Church World Service					146						146
17.	Ostalo	31		52				104			114	301
Donacije za osnovna sredstva		8	0	286	0	12	235	80	229	0	10	860
19.	Mercy Corps								229			229
20.	Unipromet						170					170
21.	Nedžad Beglerović			102								102
22.	NOVIB							80				80
23.	CRS						65					65
24.	Ostalo	8		184		12					10	214
Donacije za operativne troškove		1.019	874	2.810	500	1.344	17	146	1.989	2	709	9.410
25.	LIP			1.515					201		709	2.425
26.	USAID					1.344			543			1.887
27.	CHF		874									874
28.	Mercy Corps								809			809
29.	SIDA Housing	748										748
30.	PM			556								556
31.	BCT			519								519
32.	JKPHD La Benevolencija				500							500
33.	NBR			220								220
34.	UNHCR								176			176
35.	NOVIB							110				110
36.	EFSE	26						1	80			107
37.	EBRD	105							1			106
38.	IFC	104										104
39.	Ostalo	36					17	35	179	2		269
UKUPNO DONIRANI KAPITAL		7.353	6.765	7.735	500	4.710	4.322	1.030	18.779	2.247	2.661	56.102

GRAFIKONI

- Grafikon 1. Iznos aktive MKO na dan 31.03.2016. godine u 000 KM
- Grafikon 2. Iznos bruto portfolija MKO na dan 31.03.2016. godine u 000 KM
- Grafikon 3. Iznos obaveza po uzetim kreditima MKO na dan 31.03.2016. godine u 000 KM
- Grafikon 4. Iznos kapitala MKO na dan 31.03.2016. godine u 000 KM
- Grafikon 5. Iznos doniranog kapitala (po izvještajima) MKO na dan 31.03.2016. godine u 000 KM
- Grafikon 6. Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD za period 01.01.- 31.03.2016. godine u 000 KM
- Grafikon 7. Operativna održivost MKO u periodu 01.01. - 31.03.2016. godine
- Grafikon 8. Broj zaposlenih u MKO na dan 31.03.2016. godine
- Grafikon 9. Broj organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u Federaciji BiH na dan 31.03.2016. godine
- Grafikon 10. Broj aktivnih kreditnih partija MKO sa stanjem na dan 31.03.2016. godine
- Grafikon 11. Broj otpisanih kreditnih partija MKO sa stanjem na dan 31.03.2016. godine
- Grafikon 12. Iznos kredita u 000 KM otpisanih u periodu 01.01.-31.03.2016. godine
- Grafikon 13. Iznos naplate po otpisanim kreditima u 000 KM u periodu 01.01.-31.03.2016. godine
- Grafikon 14. Iznos ukupnih potraživanja po otpisanim kreditima MKO u 000 KM sa stanjem na dan 31.03.2016. godine
- Grafikon 15. Ukupna potraživanja po otpisanim kreditima u odnosu na bruto portfolio MKO na dan 31.03.2016. godine
- Grafikon 16. Portfolio u riziku preko 30 dana na dan 31.03.2016. godine
- Grafikon 17. Fiksna aktiva i kapital u odnosu na ukupnu aktivu na dan 31.03.2016. godine
- Grafikon 18. Prosječne mjesečne naknade članova upravnog/nadzornog odbora u MKO za period 01.01.-31.03.2016. godine
- Grafikon 19. Prosječna mjesečna primanja višeg menadžmenta u MKO za period 01.01.- 31.03.2016. godine
- Grafikon 20. Prosječna mjesečna primanja kreditnih službenika u MKO za period 01.01.- 31.03.2016. godine
- Grafikon 21. Iznos ukupnih isplata mikrokredita u I kvartalu 2016. godine u 000 KM
- Grafikon 22. Prosječne ponderisane EKS na ukupne kredite prema izvještajima MKO u I kvartalu 2016. godine
- Grafikon 23. Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite prema izvještajima MKO u I kvartalu 2016. godine
- Grafikon 24. Prosječne ponderisane EKS na dugoročne kredite prema izvještajima MKO u I kvartalu 2016. godine

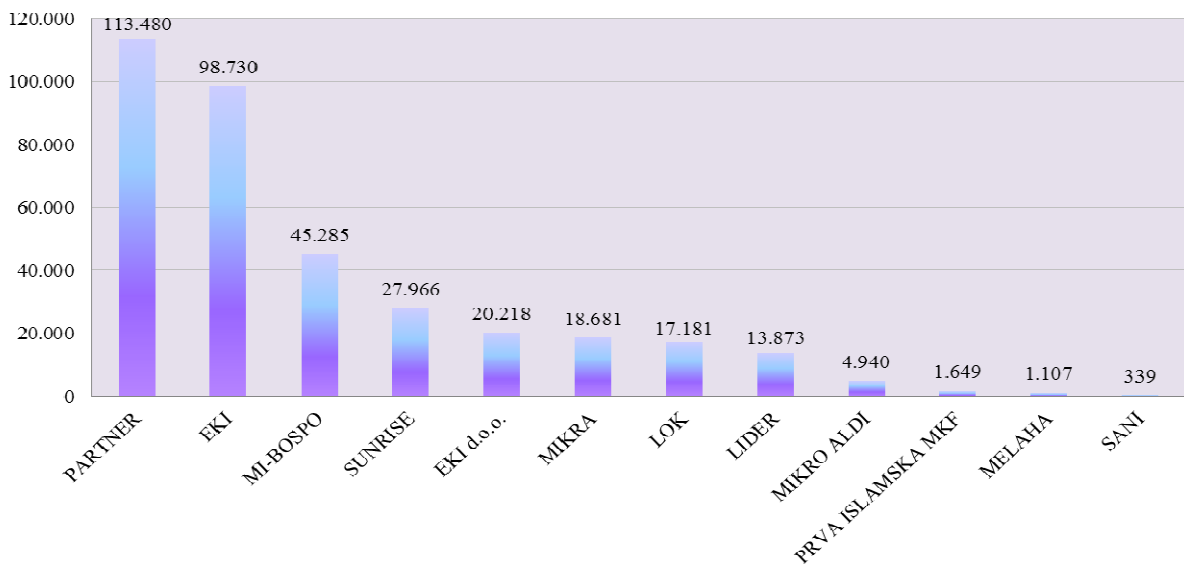
Grafikon 1.

Iznos aktive MKO na dan 31.03.2016. godine u 000 KM

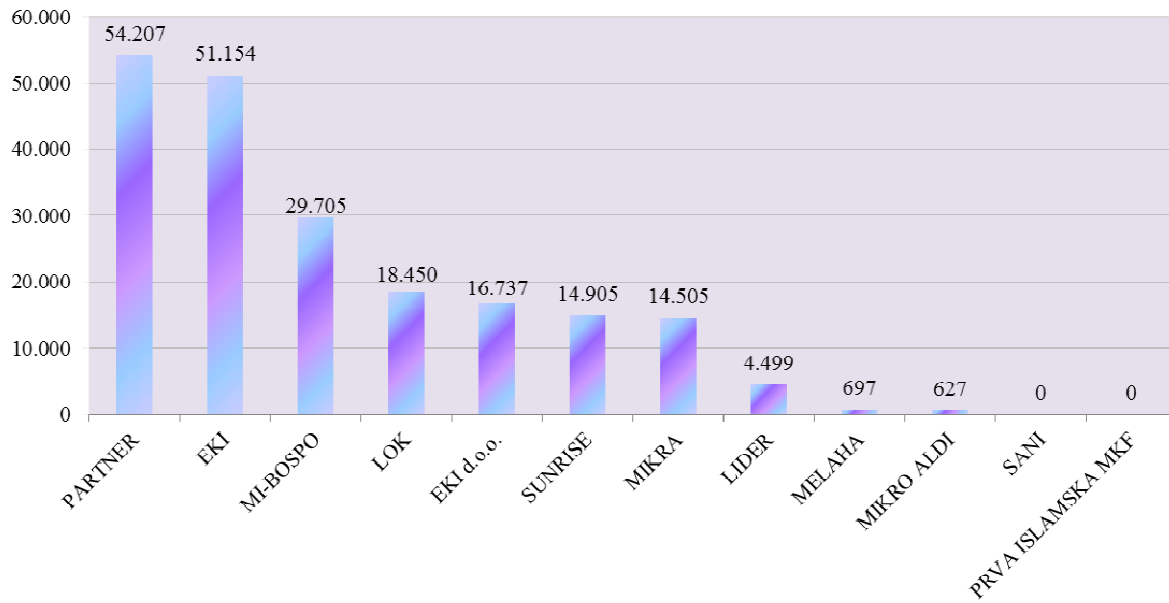
Grafikon 2.

Iznos bruto portfelja MKO na dan 31.03.2016. godine u 000 KM

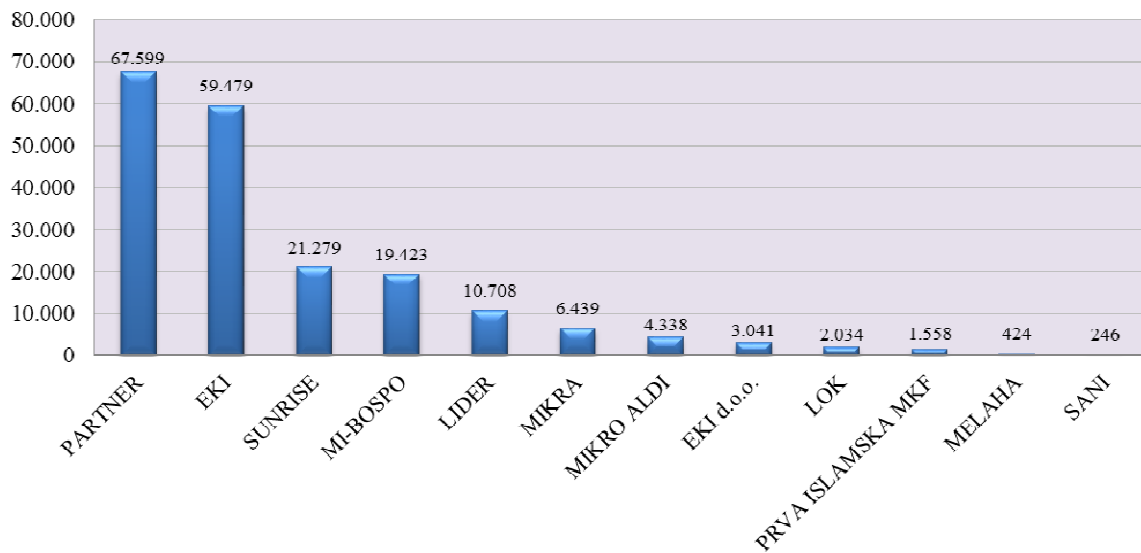
Grafikon 3.

**Iznos obaveza po uzetim kreditima MKO
na dan 31.03.2016. godine u 000 KM**

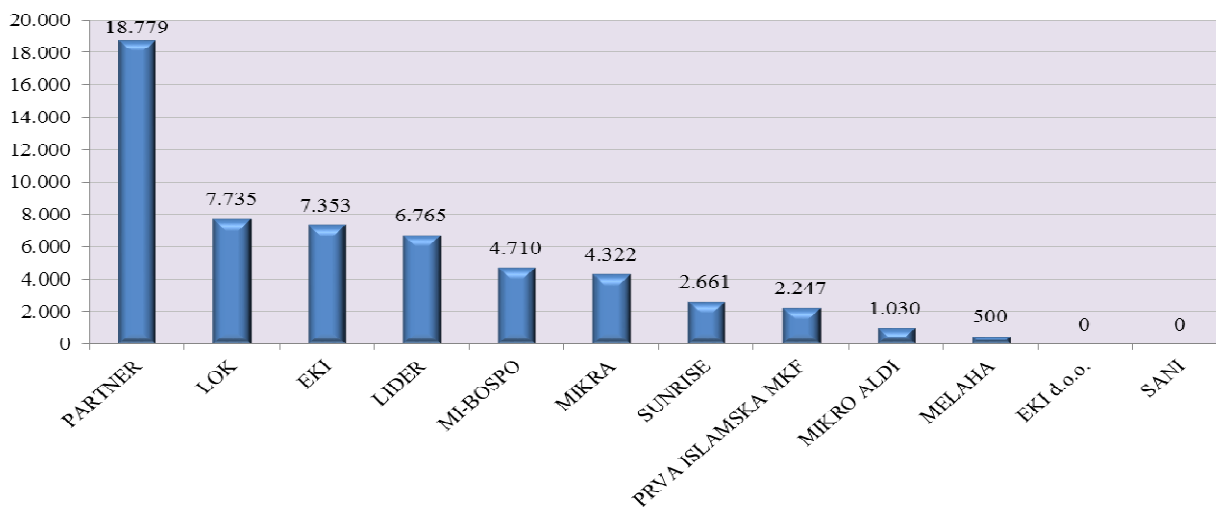
Grafikon 4.

Iznos kapitala MKO na dan 31.03.2016. godine u 000 KM

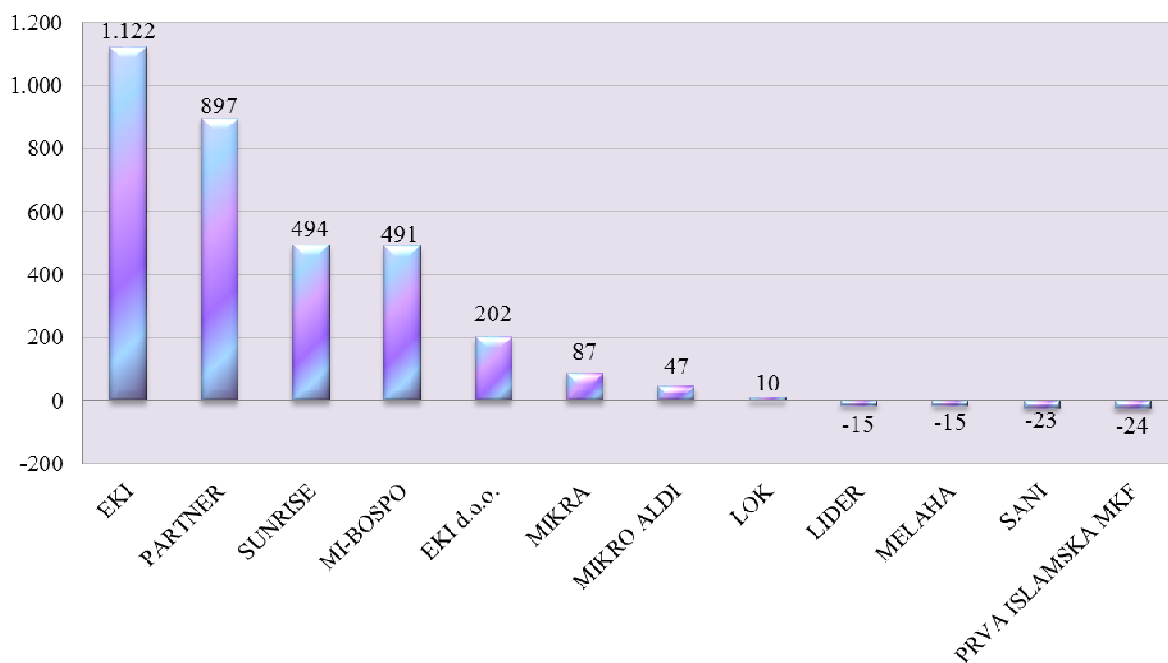
Grafikon 5.

**Iznos doniranog kapitala (prema izvještajima) MKO
na dan 31.03.2016. godine u 000 KM**

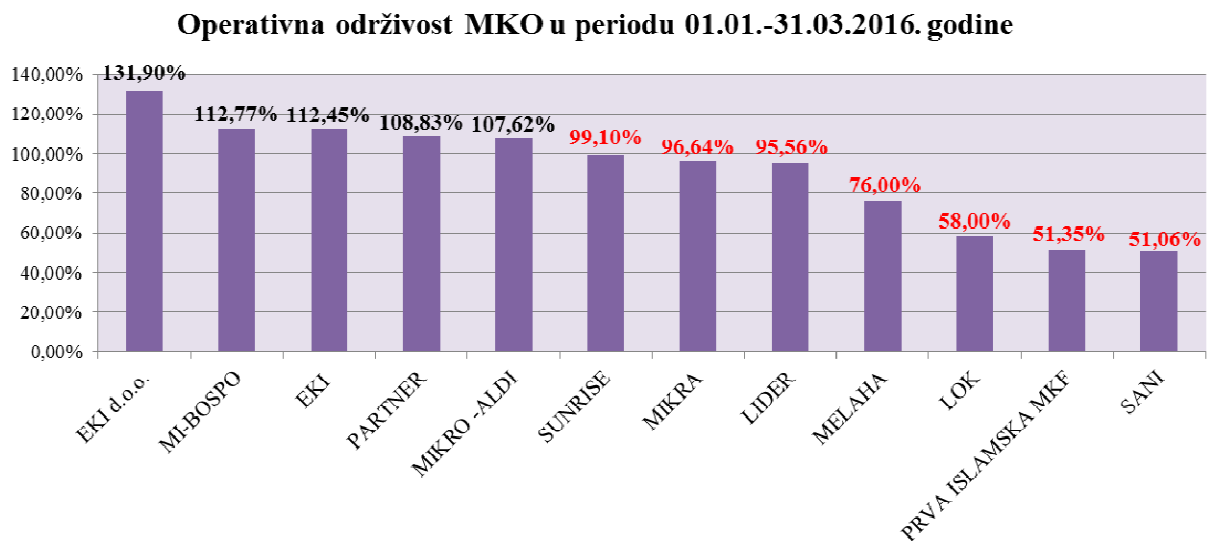

Grafikon 6.

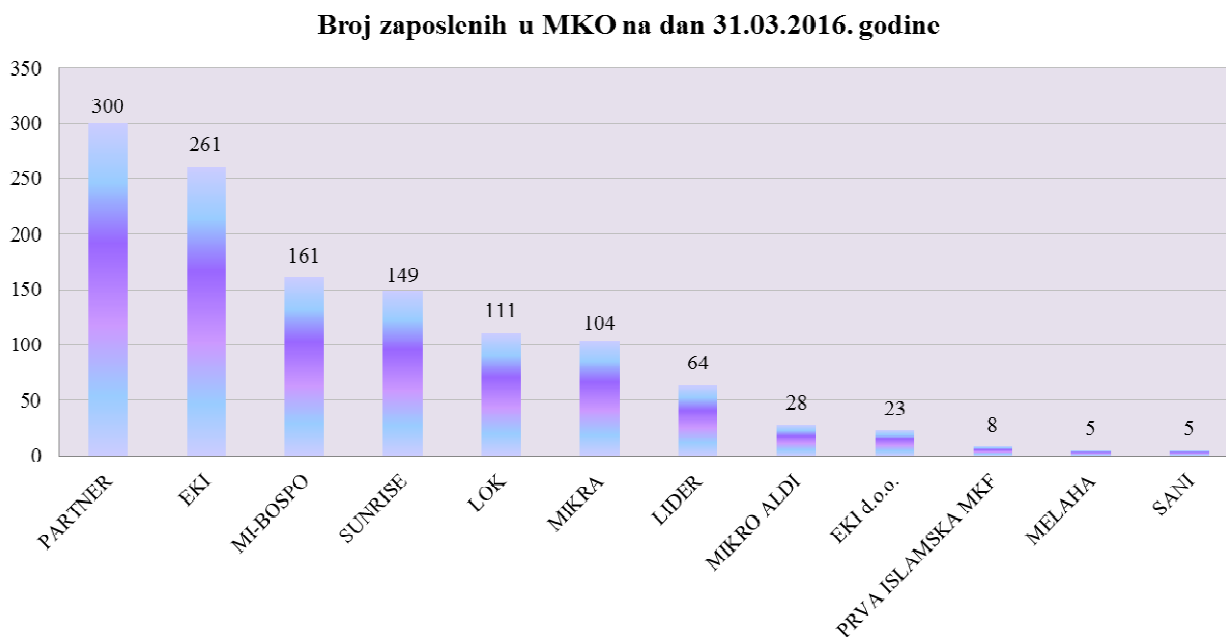
**Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto
dobit/gubitak MKD
za period 01.01.-31.03.2016. godine u 000 KM**

Grafikon 7.

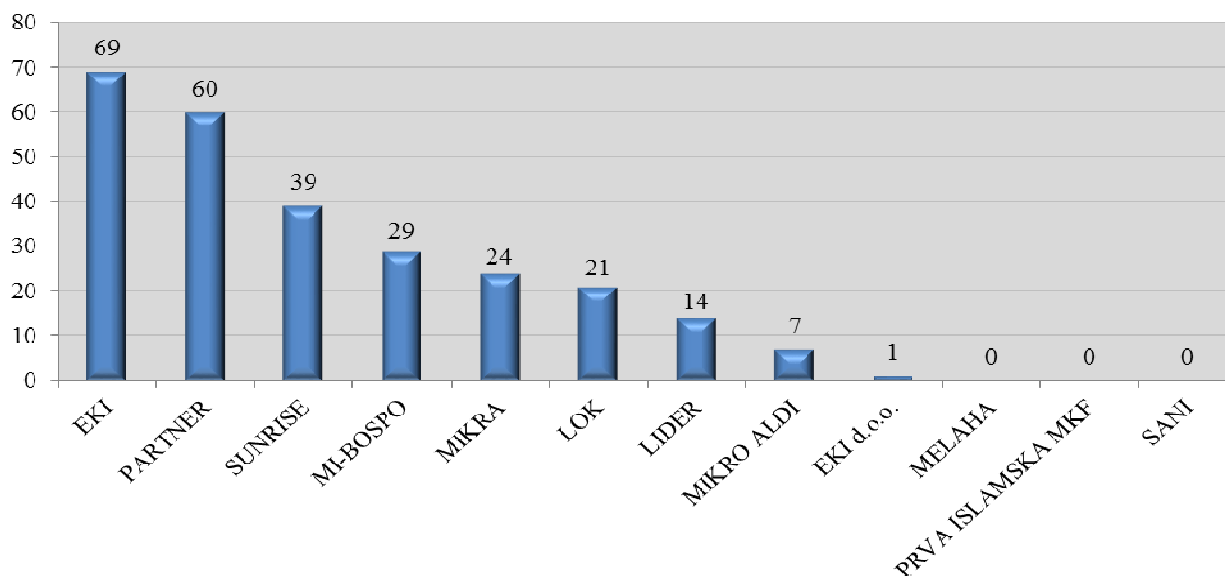

Grafikon 8.

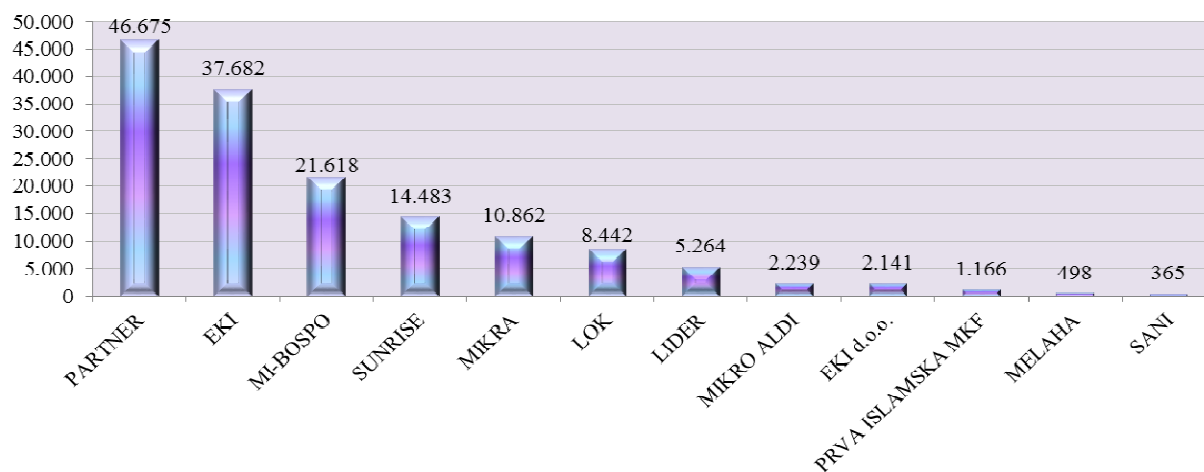
Grafikon 9.

**Broj organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u Federaciji BiH
na dan 31.03.2016. godine**

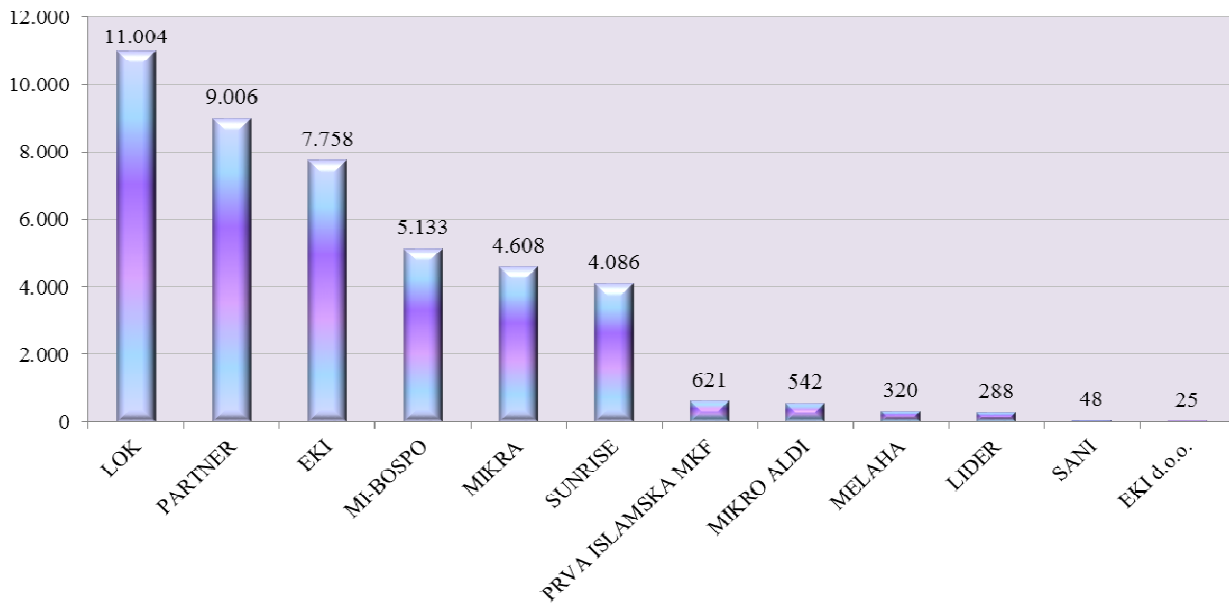
Grafikon 10.

**Broj aktivnih kreditnih partija MKO
sa stanjem na dan 31.03.2016. godine**

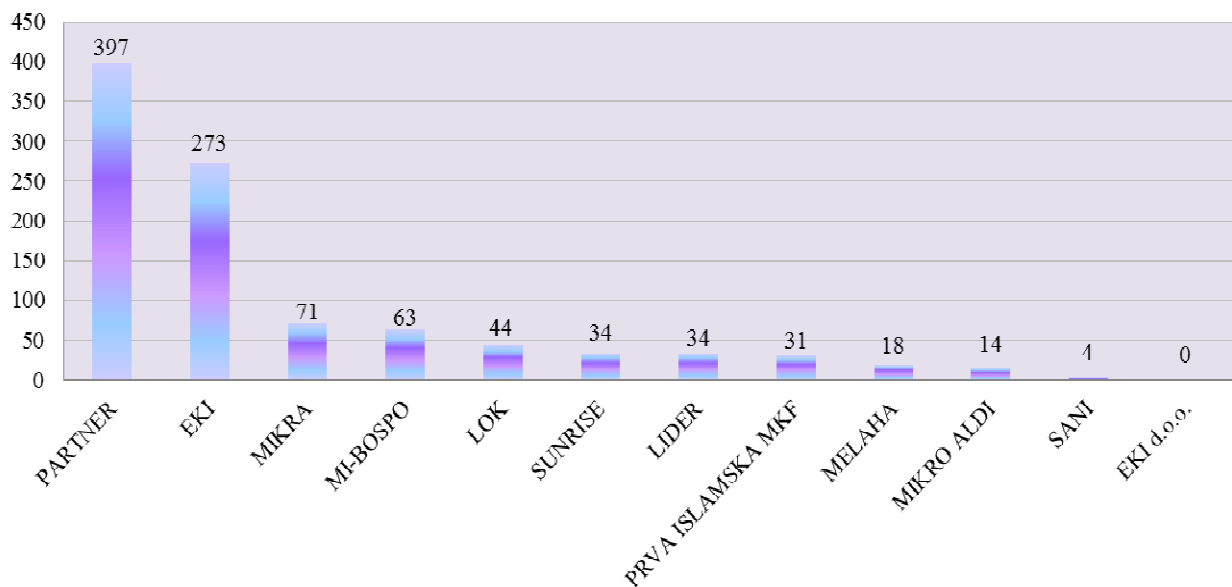
Grafikon 11.

**Broj otpisanih kreditnih partija MKO
evidentiranih u vanbilansu na dan 31.03.2016. godine**

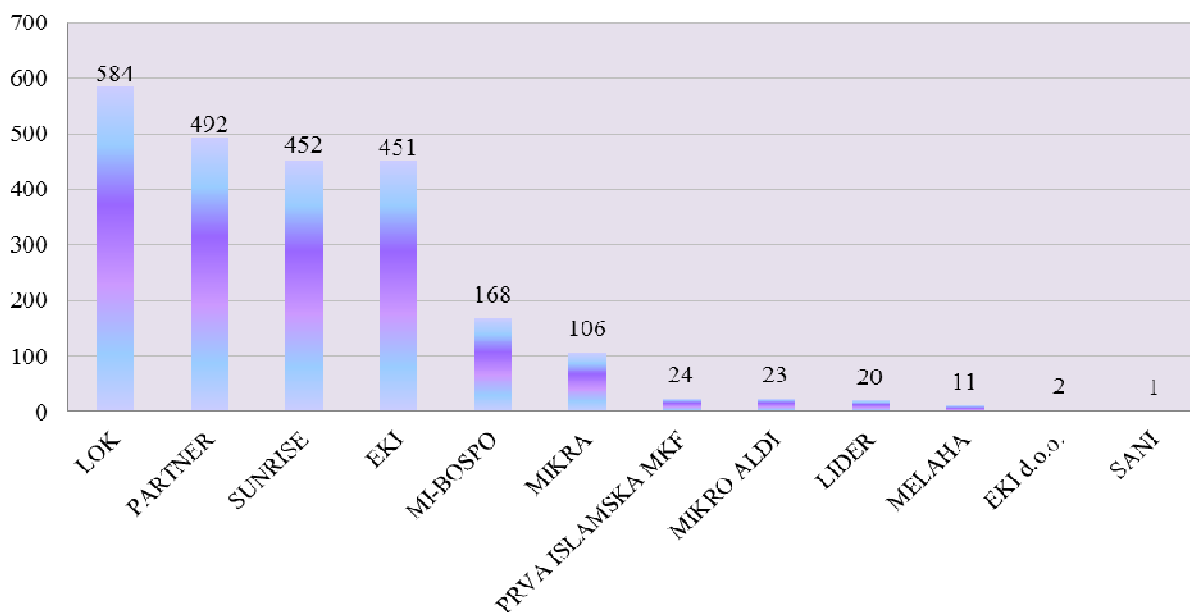
Grafikon 12.

**Iznos kredita u 000 KM otpisanih
u periodu 01.01.-31.03.2016. godine**

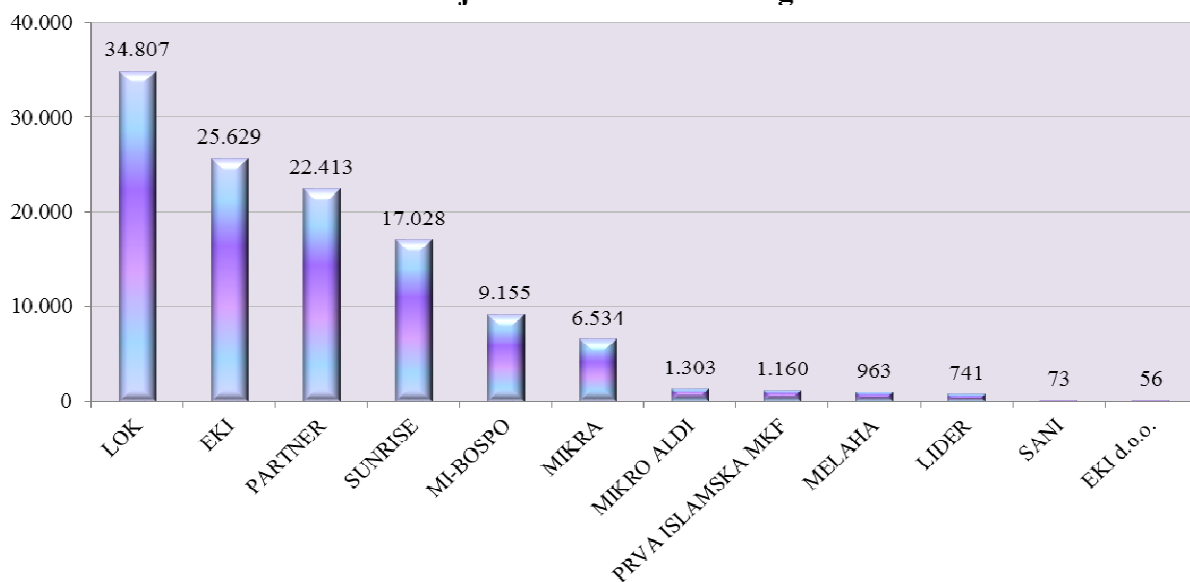
Grafikon 13.

**Iznos naplate po otpisanim kreditima u 000 KM
u periodu 01.01.-31.03.2016. godine**

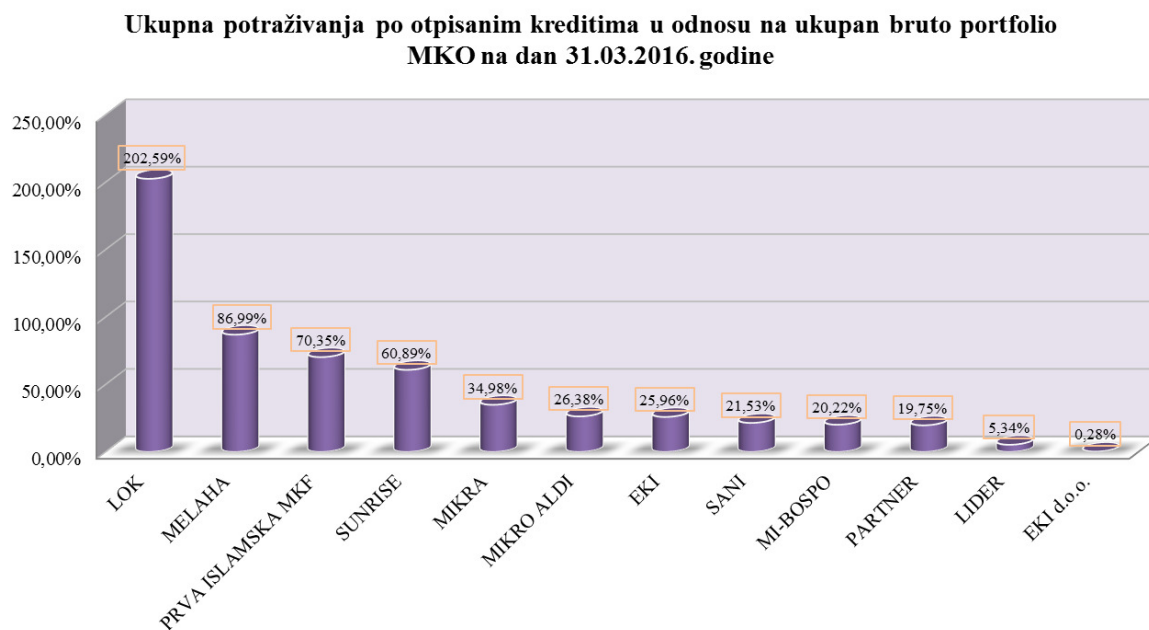

Grafikon 14.

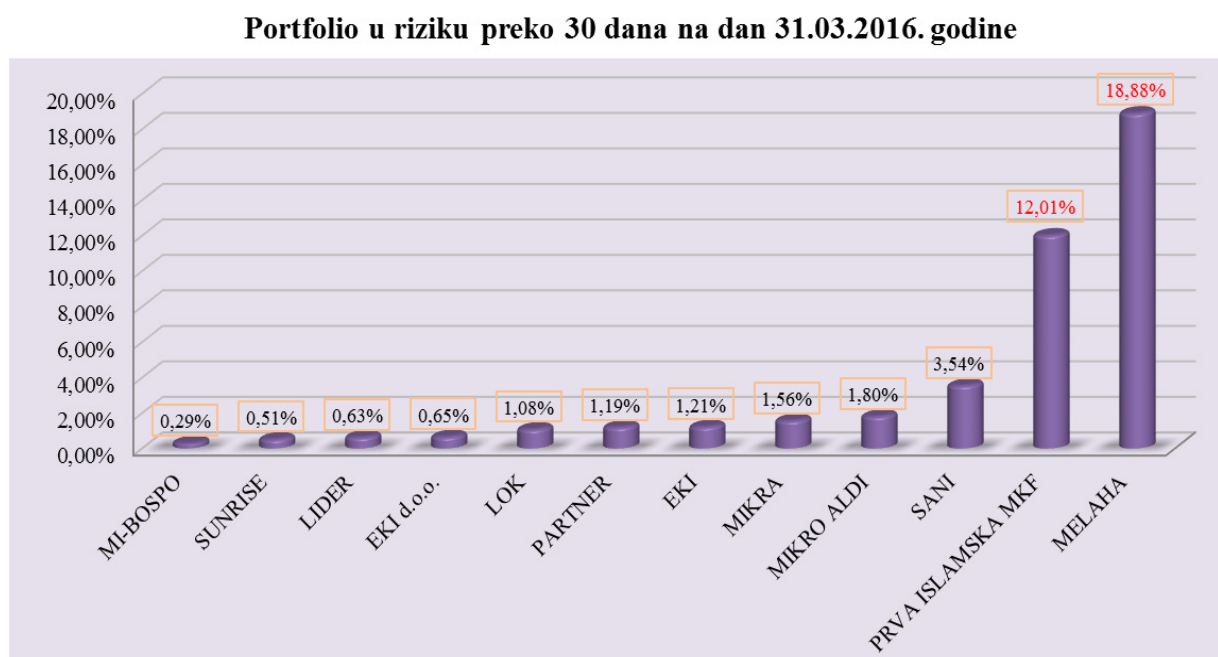
**Iznos ukupnih potraživanja po otpisanim kreditima MKO u 000 KM
sa stanjem na dan 31.03.2016. godine**

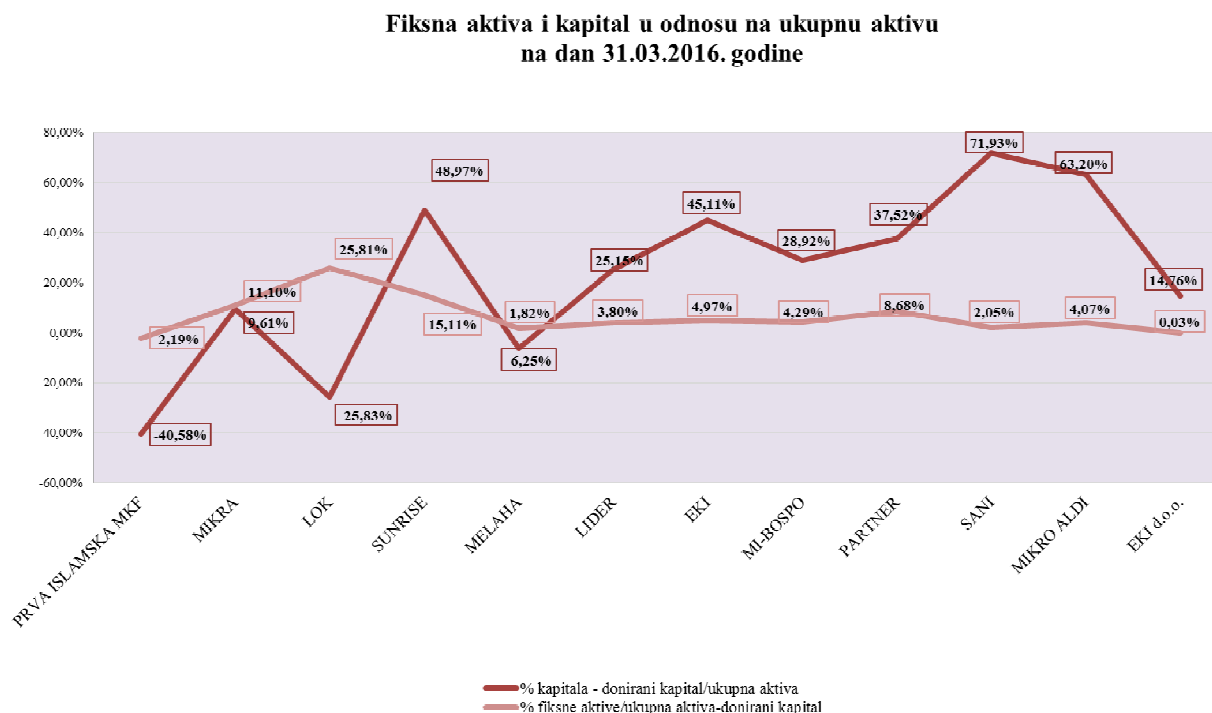
Grafikon 15.

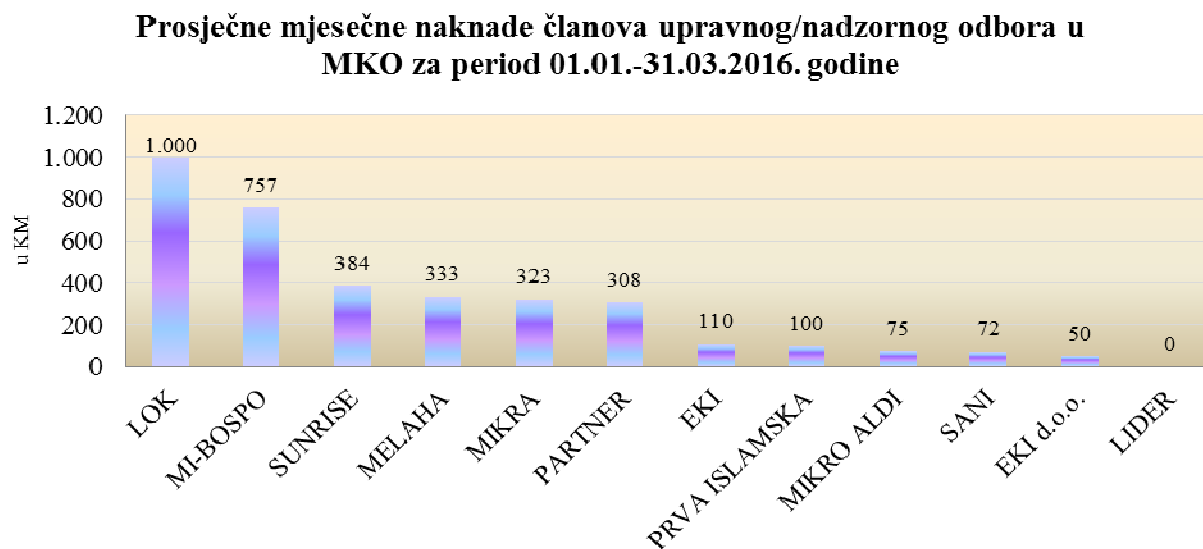
Grafikon 16.

Grafikon 17.

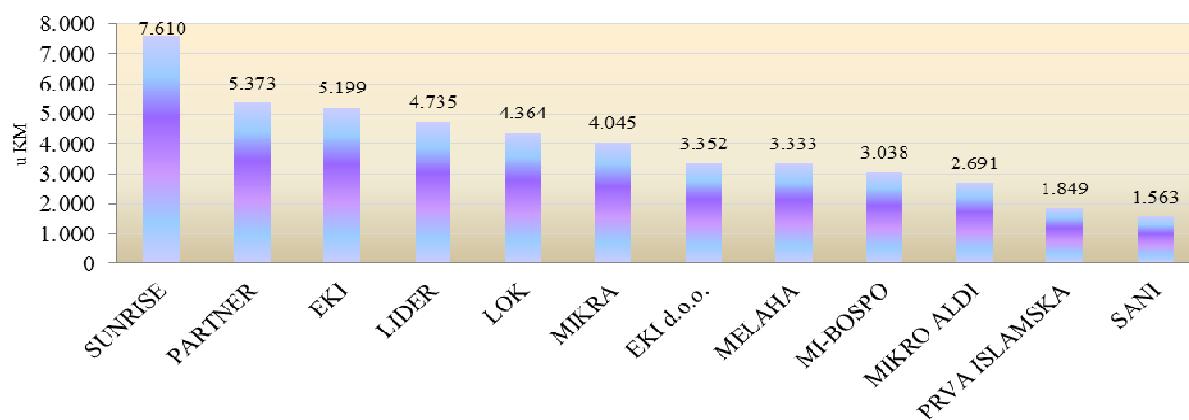

Grafikon 18.

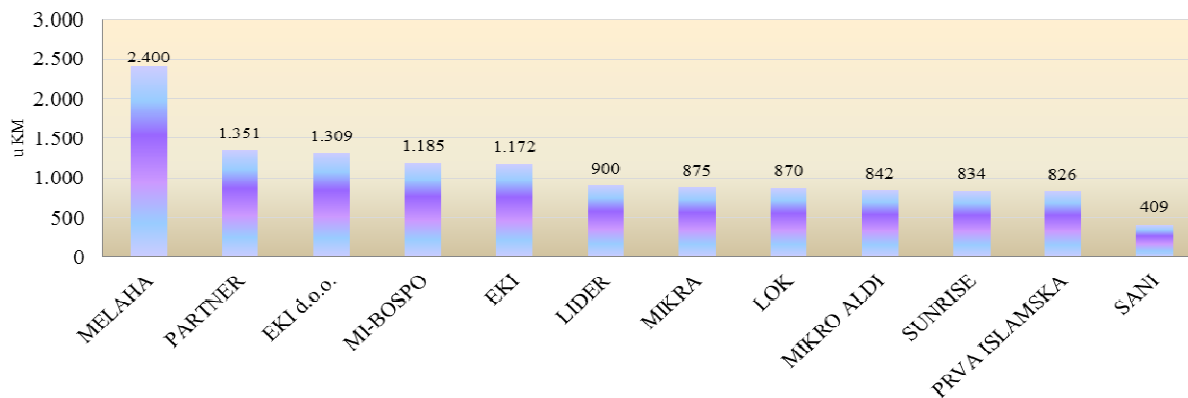
Grafikon 19.

Prosječna mjesečna primanja višeg menadžmenta u MKO za period 01.01.-31.03.2016. godine

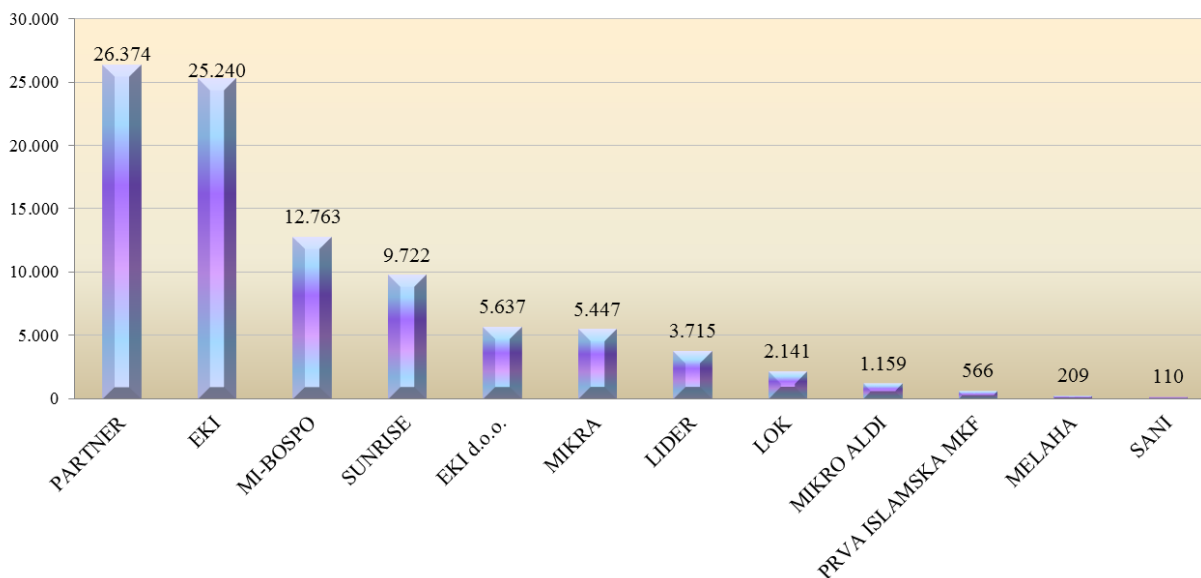
Grafikon 20.

Prosječna mjesečna primanja kreditnih službenika u MKO za period 01.01.-31.03.2016. godine

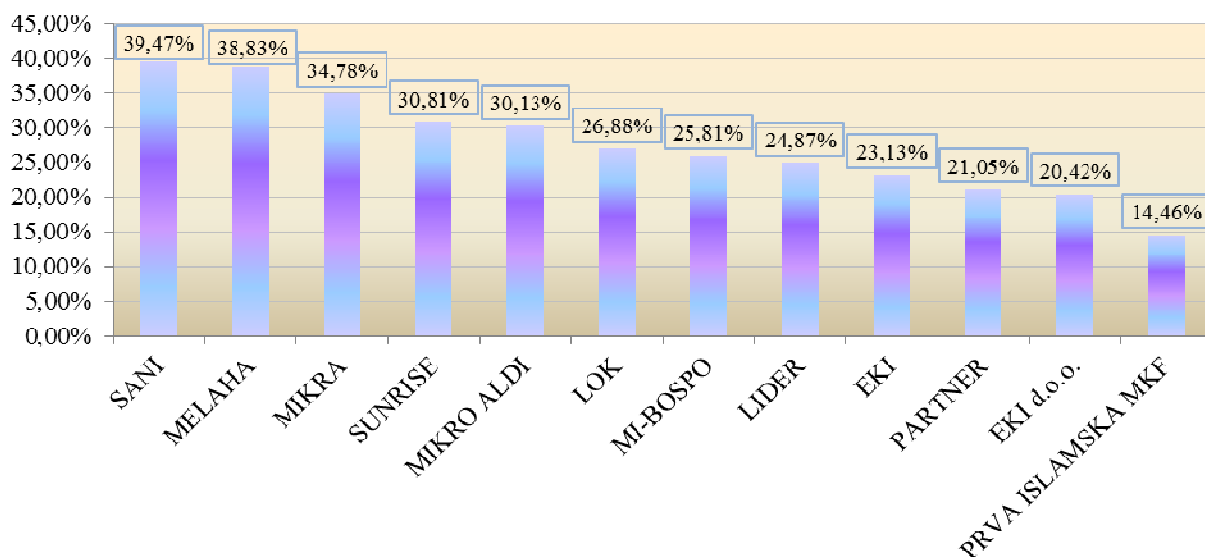
Grafikon 21.

Iznos ukupnih isplata mikrokredita u I kvartalu 2016. godine u 000 KM

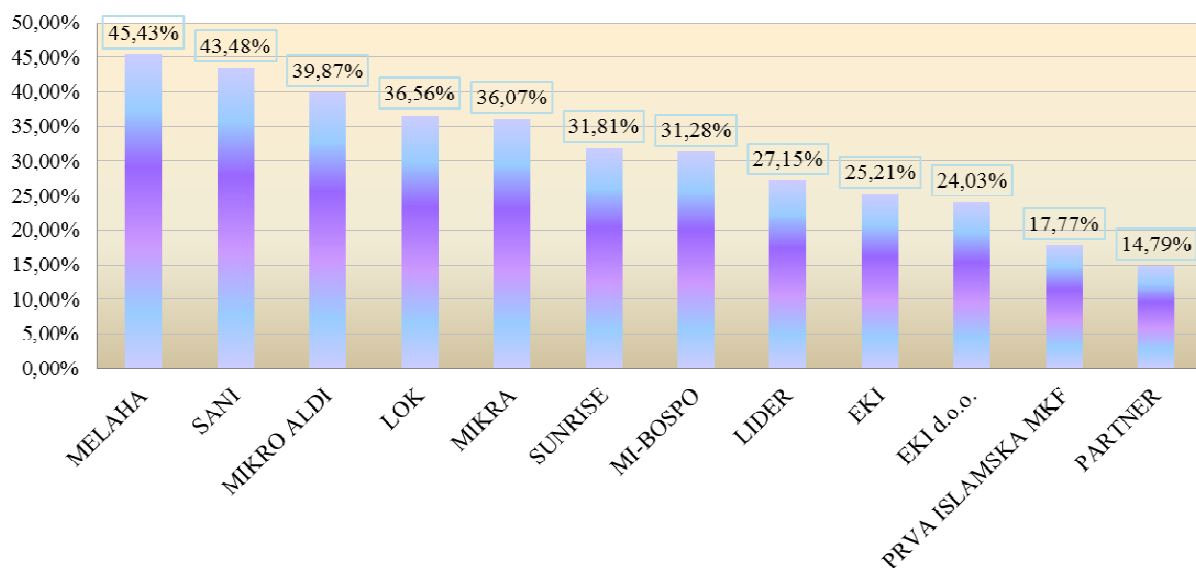
Grafikon 22.

**Prosječne ponderirane EKS na ukupne kredite
prema izvještajima MKO u I kvartalu 2016. godine**

Grafikon 23.

**Prosječne ponderirane EKS na kratkoročne kredite
prema izvještajima MKO u I kvartalu 2016. godine**

Grafikon 24.

**Prosječne ponderirane na dugoročne kredite
prema izvještajima MKO u I kvartalu 2016. godine**

